

ELŐFIZETÉS
 HELYSÉN:
 Egy évre 24 korona.
 Egy hónapra 2 korona.
 VIDÉKEN:
 Egy évre 28 korona.
 Egy hónapra 2 k. 40 f.
 HIRDETÉSEK:
 4-hasábos postai sor egyszer 20 fill.
 minden következőre 16 fill.
 Nyitási díj 40 fill.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:
 Aradi és csanádi egyesül-
 vasutak palotájában.
 TELEFON-SZÁM: 557.
KIADÓHIVATAL:
 Aradi Nyomda Részvény-
 Társaság.
 József főherceg-ut 22. sz.
 TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1907.

FELSŐBÍRÓ: STAUER JÓZSEF.

Péntek, szeptember 20.

Mai számunk főbb közleményei:

Vezérelők: Az állam közkatonái.
 Popovics Demeter védőírata.
 Le a kaucióval!
 A szentéletű kasszafűró.
 Maróczy visszavonul.
 Madarász — Hentaller mellett.
 A nemzetiségiek — a kormány mellett.
 A talmi-ara.
 Avedik-Domján kiszabadult.
 Ügyvéd és hírlapíró botránnya.
 Zsazsa tárcát lrt.
 Bornemisza főispán autómobilja.
 A diploma értékesítkése.
 Tárcsa: Egy tengerésztiszt naplójából.

Az állam közkatonái.

Arad, szeptember 19.

Még nincsen megírva az ugynevezett darabont-időknek teljes krónikája. Eddig csak a színes, eleven oldalait rajzolgatták. A vármegyei ellenállás történetét, amely tele lelkesedéssel, a törvénytelen főispánok és királyi biztosok ellen való csatákkal, csuffá tett eskü-letevésekkel és megfutamított alispánhelyettesekkel. A melyek közé derült fonálként húzódott a záptojás és a fekete-sárga konfetti.

Volt azonban ezeknek az időknek egy csöndes, szomorú oldala. A maga elzárkózott szürkességében végtelen elkeseredettséget rejtett. Ezt a szürke oldalát a darabont-időknek rajzolja meg most egy emlékirat. Az, a melyet az állami tisztviselőknek Szegeden tartandó kongresszusa a kormányhoz intéz, s a melynek előre tervezett szövege előttünk van.

Az emlékiratnak ez a része — hangulatot keltő, lelket megragadó sorok az adat-tengerben, — így szól:

... Senkire se lehet kínosabb e hazában a király és a nemzet között való egyetértés megbomlása, mint az állami tisztviselői karra.

E kar jobbja úgy érezték magukat, mint érezheti a gyermek, akinek szülei között sok évi békés házasság után, mely alatt ő mindkét félhez hűséggel, tisztelettel és szeretettel ragaszkodott, súlyos okból nehéz viszály támadt.

A lelkek harmóniája szétvált. A félig se biztosított anyagi helyzet és a nem biztosított jogi helyzet következtülése egész bizalmaságukban állottak elő.

Igy születtek meg: a határtalan, helyesebben árulással határos *stréberség, a lakájszerű szolgálathétség egyfelől* — a törvénytől ke- zükben hallgatva és rémegve dolgozó csendes mártírok másfelől.

Helyenként a nemzet megvetése, egészben pedig annak lesújtó szánalma kísért bennünket, látva a király és nemzet közé ékelődött elemek hálójában való szánalmas vergődésünket, — családunkért és hazánk sorsáért egyaránt aggódó lelkünket, összeszorított ajkainkat, — anyagi és erkölcsi függetlenségünk törvényes biztosítékainak hiányában *férfiatlan, gyáva, hitvány helyzetünk egész nyomoruságát!*

Nem szabad a nemzetnek megengedni, hogy több mint ötmézer ember, saját fiait, a *magyar állam pionirjai*, akik több mint tizen-nyolc millió lélek körében szerte szórva a magyar nemzeti állam eszméjét képviselik, — még egyszer átmenjenek ezen a rettenetes lelki állapoton!

Nem szabad, hogy erőre keljen az a gondolat, mintha a magyar állami tisztviselő vak eszköze kell, hogy legyen a *mindenkori kormányhatalomnak*, még ha az törvény- vagy alkotmány-ellenes dolgot mivel is: avagy játéklabdája egymással küzködő, *uralkodó*, vagy

uralomra törő társadalmi drámatoknak, amelyek a tisztviselőket önös céljaik javára megszerzeni törekszenek.

Olyan őszinte, igaz szavak ezek, amiket ritkán szoktak kimondani. Ilyen őszinteséget csak a hosszú időn át visszafojtott, jogos elégedetlenségnek váratlan kitörése tud szülni; s most az állami tisztviselők ilyen állapotban vannak. Igéreteszdöknök természet hiába várták, a kormányra jutott ígéretök még mindig nem tartják elég sürgősnek az állami tisztviselők ügyeinek rendezését. Ellenkezőleg: az a felfogás kezd a hatalom körül kifejezésre jutni, hogy hazafiatlan az, aki az amugy is súlyos gondok között vergődő nemzeti kormány helyzetét még jobban súlyosítja. A koplalók tehát éhezzenek tovább, a panaszt rejtsek hamu alá, — nehogy a kiegyezés betegének, a kormánynak még nagyobb főfájást okozzának vele.

Csak hogy olyan előregedett bajt, mint a minőbe az állami tisztviselők helyzete jutott, nem lehet az udvariassággal, az etikettel elcsitítani. És ezért kikerülhetetlen volt, bár a kormány szivesebben elengedte volna, hogy az állami tisztviselők hat esztendő után újabb országos gyűlésre sorakozzauak.

Ennek az értekezletnek kívánságai: a fizetésrendezés, a hitel-, lakás- és élelmszer-uzsora gyökeres kiirtása, a felsőség kegyétől független előmenetel, a törvényben körülírt jogok és kötelességek; a kormányoktól független és a modern jogszolgáltatás formái között eljáró fegyelmi bíróság, a nyugdíjúgy rendezése. Egy sem olyan, amelynek méltányosságát kétségbe

Egy tengerésztiszt naplójából.

A hangos, vidám nevetgélés, „banchó“-pengetés egy pillanatra elhallgatott és mi sietve üdvözöltük a délcég Barryson kapitányt, aki most jelent meg közöttünk a tágas katonai bungalow terraszán.

— Hát önök mit csinálnak itt? Ez már mégse járja! Minden banchót el kellene égetni, mert Burke hadnagy még „zenei tehetségnek“ fogja képzelni magát és akkor jaj a garnizon tisztjeinek! — szólt a kapitány és mosolyogva befogta füleit, mire Burke hadnagy európai fülnek keserves hangot szorítván ki banchójának hurjaiból, megszünt zengetni lantját.

— Hát maga Harry mit csinál ott? Alighanem Ceuli rovására nevetnek önök — fordult Barryson kapitány egy fiatal tiszthez, aki egy gyanusan nevetgélő társaság központjának látszott. — Mit vétett?

— Nagyon, kapitány! — felelt nevetve Harry hadnagy. — Képzeld, ez a „huszárok virága“ egy szegény, melanchólikus, szívbarjos tigriskölyökre rálövődöz pár mértföldnyiről, ez aztán megreggelizi a kikötött zebu-ökröcskét Ceuli számlájára és angol hidegvérrel toványarag, otthagynán pár szál szőrt, — hihetőleg a farkából — emlékül Ceulinak.

Harsogó kacagás követte Harry szavait.

— Bravó Ceuli! És hol történt ez? Miért nem lőtted le?

— Ej, hát a Muras-völgyben, a Tagbeh-sziklák mellett... ott, a hol a Siva völgye kezdődik.

— A Siva völgyénél? Csak tán nem jelent meg előttem a szép indus leány szelleme? — gonyolódott Barryson kapitány.

— Dehogyan jelent! Nagyon messziről lőttem rá, ez az egész. Félttem, ha közelebb megyek, elriasztom — védekezett a megkínzott Ceuli.

— Féltél, az bizonyos, de nem attól, hogy elriasztod, „huszárok virága“! — nevetett a javithatatlan Burke, Ceulin boszulván meg, hogy banchóját közkívánaira elkobozták.

— A sivavölgyi leány... Én már hallottam erről valamit. Sir Ruppert Redfort ezredes lőtte agyon, s mint mondják, bámulatos szép volt — szólt a hatalmas termetű Green kapitány, sarkantyút idegesen zörgetve. — Akkoriban nagy port vert fel a dolog. De hisz ezt ön bizonyára jobban tudja, mint én, kedves Barryson.

— Igen, ismerem az esetet. Redfort beszélt el azon az emlékezetes estén, midőn a leány gyönyörű testét a tigrisének tetemével együtt a táborba hozták. Különösebb históriát ritkán hall az ember. A tigris arany nyakláncát még most is megvan nálam, Redfort ezredes is őrizi a szép indus leány arany mellővét. A golyó azt is átjárta.

— Ugyan Barryson kapitány, mesélje el nekünk ezt az érdekesnek ígérkező történetet a Siva völgy leányáról — fordultunk mindnyájan a kapitányhoz, székeinket közelebb tolván a pamlag karján lovagoló Barrysonhoz.

— Nagyon szívesen, ha érdekli önöket. Különösen, ha Burkenek nem adják oda a „pengetőjét“ és Harry sem farag rossz élceket Ceulira.

Harrynak megígértük, hogy ha még egy rossz élcet kockáztat meg, akkor betömjük szájacskáját valami turbánnal. Burkenek pedig meghagytuk, hogy némuljon el — banchójával együtt.

Végre nagynehezen sikerült csendet teremtenünk és Barryson felhasználva a kedvező pillanatot, hozzáfogott elbeszéléséhez.

— Ezelőtt másfél évvel a Magadsara-kerületben voltam Penab falu mellett, mint vezénylő kapitány. Mindennap tennis, lóverseny, tánc, csaknem mindig reggelig, — már szinte unni kezdtük. Egy este a legkedélyesebb mulatozás közben egy szegény hindu érkezését jelentik, aki Penab faluból jött és sürgősen beszélni akart az ezredessel.

Murphy ezredes a legvigább mulatozásban is katona marad, azt tudjátok. Természetes, hogy ott a hölgyek előtt is rögtön fogadta a hindut.

lehetne onni. Ami pedig az esetleges pénzügyi akadályokat illeti: — a tisztviselők joggal elvárhatják, hogy az a leleményesség, amely fedezetet talál a kvóta-emeléssel szükségessé váló milliókra, keressen és találjon fedezetet az állami tisztviselők és alkalmazottak tisztas megélhetését biztosító fizetésrendezésre.

Szükséges, hogy mindezeket ne csupán egy holtbetűs memorandum mondja el a kormánynak, hanem annak kiküldötte a kongresszuson megjelentek minél nagyobb tömegének arcáról olvashassa le. S ez a jelentős érdek kívánatosá teszi, hogy Arad tisztviselői, akik a kongresszus helyének szomszédságában élnek, nagy, imponáló számban menjenek át. A kongresszus pedig az emlékiratban is okosan megnyilatkozó önérzettel követelje a kormánytól az alkotmánybiztosítók egyik legjelentősebbjét: a független tisztviselői kart. Ez fölér azokkal az alkotmánybiztosítókkal, amelyeket eddig hiában sürgették, vártak, könyörögtek ki a koronánál. Ez csak a kormánytól függ: formálja életre.

Popovics Demeter védőirata.

A román tanító nem gyalázta a magyarságot.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 19.

Az aradi királyi ügyészségnél följelentették Popovics Demeter kuvini görög keleti román tanítót. A följelentés tartalmára vonatkozólag, a melyet mi is ismertettünk, Popovics Demeter hosszabb nyilatkozatot küldött be hozzánk, a melyből a következőket közöljük:

Addig is, míg a pártatlan igazságszolgáltatás részéről rehabilitálva leszek, bátorodom az olvasóközönség becses figyelmét az aradi királyi tanfelügyelőség által a közigazgatási bizottsághoz terjesztett jelentésekre felhívni, amelyekben az általam vezetett tanintézet mindig a köteleességteljesítő sorában foglalt helyet Hivatkozhatom iskolám látogatási naplójára is. Az olyan tanintézet tanítója, amelynek működését a magas kormány képviselője: „*példás rend és fegyelem mellett a legkitünőbb eredményt találtam*”, megjegyzéssel tüntette ki, nem lehet sem hazafiatlan, sem a magyarok ellensége.

Azok az elferdített tények, amelyekből az én hazafiatlanságomat akarják kisütni, ezek:

Es az beszélt:

— . . . Es a tigris jönni a dsungelből . . . és megfogni fehér embert . . . ki löni akar tigris . . . én láttam sahib . . . mikor fehér vadász löni akar . . . leereszteni fegyver hirtelen . . . tigris nyargalni el . . . el . . . szegény fehér sahibbal . . . igaz, amit mondom sahib . . . hindu emberek keresni, de nem találni többé fehér ember! — végzé szavait lelkenedezve, tört angolsággal.

— Azt a dögöt kézre kell keríteni uraim! A bőrét felajánljuk a hölgy-szalón számára — szolt nyugodtan Murphy. — Ki megy ki az urak közül?

Fancy a fehér ulánusoktól jelentkezett. Szegény fiu, a végzete volt, hogy ne térjen többé vissza. Dehogy hittük, hogy utoljára látjuk . . . Három katonájával még akkor este átlövogott a faluba.

Kettő közülök hazalovagolt másnap. Hanem a harmadikat hozták, kocsin, széna között, csak Fancy hadnagy nem került elő.

Most már lázban volt az egész helyőrség. Hát hogyisne! Képzeljétek! Fancy, kinek már hat tigris volt a háta mögött, díjat nyert kitünő lövő és ilyen hitvány dög elviszi! A két katonája csak annyit tudott, hogy a hadnagy a faluban hagyta őket és ő maga Fares altiszttel, egy gyönyörű száí bengállal ment a helyszínre. Aztán, amikor estére sem tértek vissza, elmon-

Nagykarácsony ünnepét megelőzőleg, mint kántor tanító, hivatásomhoz képest intézkedtem, hogy az egyházi szentmisék alkalmával melyik tanítványom mikor tartozik ministráns szolgálatot tenni. Karácsony másodnapján a nagymise közvetlen megkezdése előtt, midőn a kóruson éppen az énekkar előkészítésével voltam elfoglalva, az egyik, ministrálásra rendelt tanítványom sirva panaszkodott, hogy egy másik gyermek a helyéről kiszorította. Én, a kórusról leszaladva, az oltárba mentem és az illetéktelenül és illedelme'lenül tolakodó gyermeket az oltárból kitessekelve, érvényt szereztem előbbeni rendelkezésemnek, siró tanítványomat pedig kibékítém, anélkül, hogy megbántóját tettle'g, vagy illedelmetlen szavakkal megbántottam volna.

Egy másik alkalommal, a gyoroki magyar iskolába járó tanulók az én tanítványaimmal összevegyülve, mise közben a templomban gyermekmódra csintalanságra adták magukat. A két csoportot széjjel választottam és a gyoroki iskolába járó tanulókat külön sorba — közvetlen az én tanítványaim — mögé rendeltem. ahol misék alkalmával máig is állanak, anélkül, hogy ezen intézkedésemet eddig valaki kifogásolta volna. Igaz, hogy azon alkalommal egyik-másik tanuló, akinek ez nem tetszett, a templomból kiment; az azonban nem igaz, mintha én ezeket kiutasítottam volna, mert a magyar iskolába járnak.

Tisztára koholmány, hogy valamikor — tisztelt vádolóim arra persze nem emlékszenek, hogy mikor — tanítványaimmal a gyoroki iskolából hazatérő gyermekek utját álltam volna, biztatva tanítványaimat, hogy azokat kövekkel verjék és a mikor megfutamodtak, azt kiáltottam volna utánuk: „*igy fusson Árpád dicső nemzedéke*.” Ami a magyargyalázó verseket illeti, a mire én tanítványaimat betanítottam volna, valamint az, hogy gyalázatos eljárásaimat a kuvini papok is megsokalták volna és a szülők sem bírják elnézni, továbbá, hogy legjobb barátaim is elfordultak volna tőlem: ez *aljas rágalom*.

Részemről nyugodt lélekkel és tiszta lelkiismerettel várom a kir. ügyészség, illetve törvényszék ítéletét, azokkal a lépésekkel szemben, a melyekre rosszakaróim ragadtatták magukat.

Popovics Demeter,
kuvini igazgató-tanító.

TÁVIRATOK.

A német trónörökös — őrnagy.

Berlin, szeptember 19. A német trónörökös, ki éveken át a hadseregben századosi rangban szolgált, őrnagygyá léptették elő.

tek keresni őket a falu bátrabb férfijaival. Meg is találták a szegény bengált. Vérző sebé nem volt, hanem rettenetes ütést kaphatott, a válla el volt törve és úgy látszott, hogy megőrült az ijedségtől. Valami szép leányt látott maga előtt a szerencsétlen, aki „nyakláncánál fogja a tigrist, csak mikor szép fehér embert lát, engedi el . . . a tigris jó . . . hindu embert nem bántja . . . csak ráugrik . . .” még hallgatni is kínos volt, amint az agyláz következtében az erős szervezetű ember félrebeszélt.

Másnap Macc hadnagy, az ezred kedvence jelentette ki, hogy ő elmegy a Siva-völgybe és kézrekeríti a tigrist.

Kipróbált lövész volt, hidegvérű, szerencsés vadász.

Annyira felizgatott bennünket szegény Fancy elpusztulása, hogy a gyereket nem akaruk elengedni és azon kezdünk tanakodni, hogy nem volna e jobb a falu kilakoltatása és a nádasnak — ennek az igazi tigris-fészeknek — a felgyujtása.

Azonban Macc hadnagy hajthatatlan maradt. Szerencséjére megérkezett Redford ezredes, aki pártolta Murphynál Macc tervét.

A gyerek most már boldogan készült a vadászatra. Redford pedig, kinek mint szaktekinélynak elbeszéltek a szerencsétlen esetet, maga mellé vett titkon egy szakasz lovasított

Le a kaucióval!

A hadügyminiszteriumban tanácskoznak.

Mikor a feleség keres.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 19.

Egy előkelő katonatiszt, a közös hadsereg tábornoka, mozgalmat indít a katonatisztek házassági kauciójának *eltörlesztésére*. Egyelőre még nem az eltörlesztést követeli, hanem csupán azt, hogy tanítónőket és más állandó foglalkozással és keresettel bíró nőket a katonatisztek kaució nélkül vehessenek feleségül. A tábornok ezt az eszmét a Vedette című katonai szaklapokban penditette meg, s azóta katonai és polgári körökben egyformán sokat foglalkoznak vele.

Megszólaltattak a kaució-ügy felől két katonai szaktekinélyt: Bolgár Ferenc honvédelmi államtitkárt és Papp Kálmán tábornokot, a honvédelmi minisztérium jogi osztálya vezetőjét.

— A kaució eltörlesztését (mondotta Bolgár Ferenc) *lehetetlennek tartom*. Fontos okokból. Mire szolgál a kaució? Egyrészt arra, hogy a katonatiszt rangjához, állásához képest magát és családját tisztességgel eltartihassa; másrészt, hogy a tiszt özvegye ne kizárólag a csekély nyugdíjból éljen. A kaució a feleség javára szolgál. A kapitányi rangban lévő katona se tarthatja el gondtalan jólétben családját a járandóságaiából; szüksége van a kaució kamataira. A kauciót eddig is eltörölte adott esetekben a királyi kegy. Ez felségjog. De általánosságban eltörölni nem lehet. Erre nem gondol senki. Nekem legalább nincsen tudomásom róla. Annyit igaz, hogy most *tanácskoznak a kaució és a katonai házasság reformján*. Minden tisztnek kauciót kell letenni nősülés esetén, csak a tábornokok vannak alóla felmentve.

A másik kérdés: a tiszt feleségének állandó alkalmaztatása, vagy tanítói, orvosi, tanári diplomája alkalmas-e a kaució helyettesítésére? Erre is *tagadólag kell felelnem*. Ha a tiszt feleségének valahol állása van, fix fizetéssel, tehát állandó keresettel, — az még nem pótolhatja a kauciót. Ma Budaresten állomásozik a család és holnap Bécsbe helyezik át a tisztet. Vagy megfordítva. Mi történik akkor? Az állandó keresetnek vége, ha követi az asszony a férjét; ha pedig a régi állomáshelyén marad, a családi élet szakad meg. Szóval lehetetlennek és célszerűtlennek tartok min-

bengál vadászt és átlövogott a dsungelbe. Onnan visszajövet még ő biztatta Maccot.

Macc el is indult két belga vadásszal. Ugyanekkor Redford — Macc után kívül — szintén kivonult Khatari őrmesterrel, egy kitünő katonával.

— Most pedig úgy folytatom, — jegyezte meg Barryson kapi ány — a hogy Redford szó szerint előadta.

— Én meg az altisztem a 75. sz. tigris-gun expresszszekkel voltunk ellátva, a melyeknek tizmilliméteres, félig nikkelburkolatu golyói embervastagságu fatörzset is keresztüljárának két-háromszáz méter távolságból, kitünően belöve, na, és mi is tudtunk löni.

De nem annyira a tigris elejtése, mint inkább a kíváncsiság, hogy mi ijeszthette meg a szerencsétlen Fancyt, vitt a színhelyre. Onnan tudom, hogy Fancy megijedt és nem is használta fegyverét, mert megtaláltam azt. Mind a két patron benne volt, a csövek tiszták, így tehát nem lőtt.

Arról bizonyos voltam, hogy engem semmi természetfölöttinek látszó dolog nem ijeszt meg. Csak akkor fogok ráérni az ijedségre, ha az az átkozott dög nem szuszog többé.

A mikor a helyszínére értünk, vigyáznunk kellett, hogy Macc észre ne vegyen, de viszont oly helyet választottam, a honnan jól láthattam mindent és fedezhettem esetleg a hadnagyot.

den mozgalmat, amely a kaució eltörlését célozza.

Papp Kálmán tábornok, a honvédelmi minisztérium igazságügyi osztályának vezetője így nyilatkozott a kaució kérdéséről:

— Nem olvastam a *Vedette* közleményét. A kaució eltörlésére nem gondol senki. Egyes esetekben a király kivételt tehet. Így emlékszem, amikor Grill Rikárd visszatért a honvédszázárokhoz, ő felségéhez folyamodott, engedje el a kauciót, azzal a megokadatulással, hogy a felesége, mint a Nemzeti Színház művésznője állandó fizetést huz és nyugdíjra is igényt tarthat. El is engedték. Most *tanácskoznak a hadügyminiszteriumban a kaució kérdéséről és előreláthatólag enyhíteni fogják.* Így eddig csak a tábornokok voltak felmentve a kaució alól, ezután már *alezredeseknek és a magasabb állásuaknak sem kell letenni biztosítékot.* A hadnagyok nőülését viszont megnehezítik. Az áthelyezések, elköltözések kizárják azt, hogy az állandó alkalmazásban lévő nők fizetését kaucióul elfogadják.

Maróczy visszavonul.

Nem akar többé versenyezni.

Részletek a karlsbadi mérkőzésből.

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, szeptember 19.

A karlsbadi sakkversenyben tudvalevőleg *Rubinstein* Akiba, a fiatal orosz mester lett az első 15 egységgel s utána következik 14 és fél egységgel *Maróczy* Géza, budapesti tanár, aki többször szerzett már dicsőséget a magyar névnek.

Hogy a magyar nagymester ezuttal második helyre került, az az ő dicsőségéből mit sem von le. A legnagyobb matadorokkal állott szemben s csak tulzott óvatossága okozta, hogy le nem verte valamennyit. Csaknem végezetig ő volt az első s úgy látszott, könnyű szerrel meg is tartja ezt a helyet. Az utolsó fordulóban azonban túl sok remis-t csinált s ez az engedékenysége leszorította a biztosnak látszó elsősről. Egészségi állapota sem a legjobb, Karlsbadban kurát tartott, ami szervezetét legyöngyítette s befolyásolta játékában is.

Egy karlsbadi tudósító a következőket írja a sakkverseny befejezéséről:

Gyönyörű holdvilágos éj volt . . . előttem a nagy dsungel, a Siva völgy bejárata terült el.

A nádas a hold ezüstös fényében tömör ércfalnak látszott, melyet nem birt megingatni a könnyű éji fuvallat. A fenséges csendet csak néha zavarta meg egy páva rikácsolása, vagy a tőlem mintegy ötven lépésre levő Macc hadnagy vigyázatlan köhintése.

Az én bengál őrmesterem lassan közelebb csuszott hozzám:

— Vigyázz uram, most jön a macska! — sugta halkán.

— De hát hol? — kérdém idegesen. — Nem látok semmit!

— Még én sem uram! Csak érzi Khalari a tigris! — és a bengál táguult orrcimpákkal szította a levegőt.

— Most, most uram, ott! Nézd . . .

És Macc előtt a nádas lassan hullámszerűen kezdett . . .

. . . A tigris . . . könnyű szökéssel a nádasból a kitünően megvilágított gyepre ugrott. Hatalmas állat volt, szemel villogó fényben égtek. Fejét magasra tartva mozdulatlanul állt . . .

Ekkor a nádasból, ott, ahol a tigris kijött, egy gyönyörű fiatal hindu leány lépett elő . . . Formás keble isteni szemérmelenséggel fedetlenül volt hagyva, derekán széles aranyöve tartja vékony öltönyét, fekete haja kibontva, mintha folyékony arany volna bőre . . .

Rubinstein első, Maróczy második. A muszka legyőzte a magyart, a kinek győzelmeért lázas izgalommal drukkoltunk a cseh világfúrdőben s drukkoltak bizonyára otthon is nagyon sokan.

A cári birodalom hat legerősebb csatárja: Rubinstein, Niemzovits, Salwa, Chotimirsky, Tartakower és Csigorin jött ki a küzdőterre. Ide számítható a lodzi születésű francia honos Janowski. Az osztrák négy, a német három, a cseh, svéd és holland egy-egy harcosával szemben szállt sikra a magyarok egy képviselője, Maróczy, hogy a lobogó hirnevét megvédje. Az 1896. budapesti versenyen is Csigorin volt az, ki Charousek fölött diadalmaskodott.

Néhány évvel ezelőtt Szentpétervárott Görgei fegyverletétele Világosnál az orosz hadsereg előtt, történelmi jelenet képében „élő sakkjátékot“ rendeztek. A magyar hadsereg gyönyörű nemzeti öltözetben, a királyi pár kíséretében heroldok, csatlósok és katonák. Itt Csigorin vezette a sötét, vagyis az orosz tábornok. A kíséret zenebuskomor karaktert öltött, mikor a világos színeket ábrázoló magyar király mattot kapott s kitűzte a fehér zászlót s átadta a királyi pálcát az ellenséges fejedelemnek. Mily szomorú reminiscenciák! . . .

Elég az hozzá, hogy az orosz Rubinsteinnak az utolsó előtti napon sikerült egy teljes egységgel Maróczy elé kerülni s ezzel az elsőséget is magához ragadta. Ha Rubinstein az utolsó napon vesztett volna, Maróczyval — aki partit nyert Janowskitól — egyforma egységsszámmal az első helyen állának. Ebben az esetben döntő matchet játszottak volna az első díjért. Amde az orosz rivális Wolffal remis-t csinált s így fél egységgel Maróczy elé került. Csak egy féllel mindössze.

Mi nem vonjuk kétségbe Rubinstein eredményének reálitását, s nem akarjuk kicsinyelni sikerét, azonban elsőségét tornaszerecsének köszönheti. Rubinstein az utolsó fordulóig tizenkét játszmát nyert, 5 remis és két vesztett parit mellett, ezzel szemben Maróczy kilencet nyert s 9 remis mellett csak egyet vesztett. Maróczy-nak a nála szokatlan sok remis volt ártalmára. Legtöbb játszmában nyert hadállásban nem volt ereje a nyerést kiereszkolni, annyira kimerítette fizikumát a hosszú verseny. Maróczy egyébként szabadságideje alatt Karlsbadban régi gyomor-baját kurálta s ez is befolyásolta képességei kifejtésében.

Macc észrevette a tigris, láttam! Fegyverét vállhoz kapja . . .

Ekkor a leánya a tigrishez lép, lágy, behizelgő hangon beszél az állathoz . . . átöleli a tigris nyakát és az hagyja magát vezetni . . . a fehér vadász felé . . .

Leányfej és tigrisfej!

Ki tudna ilyenkor ölni!

A vállhoz emelt expressz lehanyatlak . . . a tigris már csak pár lépésnyire volt a hadnagtól . . .

Most elereszti a leány a tigris és könnyen a fejére üt . . . a tigris összehuzódik, ugrani készül.

— Uram, ez a Mahud fakir leánya! Én ismerem a fakirt, az angolok agyonlőtték!

— Lőj, mert a hadnagnak másképp vége van! — kiáltott Khalari.

Magamhoz tértem! Villámgyorsan kaptam fel a fegyvert . . . késő volt . . .

A tigris mint kilőtt nyíl repült át a légen . . . és szegény hadnagy irtózatosan hanyattszitva gurult a bozót közé.

A szép boszorkány most észrevett engem, látta, hogy véletlenül áll előttem.

Halk, panaszos kiáltás hagyta el ajkát, mire a tigris óriási szökéssel mellette termett.

Közöttünk vagy két ölnyi tér és én valamivel magasabban álltam.

A tigris felém fordította fehér szakállas

A karlsbadi tudósítás a következő sorokkal végződik:

— Maróczy kijelentette előttünk, hogy *bu-csut mond a versenyzésnek s tizenkét esztendei dicső mult után teljesen visszavonul a sakkasztól.*

Reméljük, hogy a zseniális nagymester csak ideiglenesen vonul vissza s ha egészsége helyreáll, ismét ott látjuk diadalmainak színhelyén.

A szentéletű kasszafuró.

Betörő orosz-zsidó álruhában.

A hosszunap szomorú emléke.

— Az *Aradi Közlöny* távirati értesítése. —

Arad, szeptember 19.

Somoskeő-Ujfaluról a budapesti főkapitányságra az az értesítés érkezett, hogy egy ottani kereskedőnél, *Grosszmann* Ignácnál betörés volt az éjszaka.

A betörést egy magát Neumannnak nevező kolduló orosz cselekedte meg. Neumann tegnapelőtt jött a helységbe, a hosszunap előtti napon. Minden jó zsidó vallásos érzületére apelálva kért magának eledelt, hogy kibírja a bőjtöt. azután pedig arra kérte a hitsorsosokat, hogy szolgáljanak neki lakomával és fekvőhelytel.

Grosszmann Ignác szíve megesett a hosszuszakállas emberen, aki az alkalmi zsinagógában literszámba öntötte a bűnbánó könyveket Jomkipurnak hosszú napján.

— Maga hazajön velem a lakásomra, — mondta neki a közelülő *Grosszmann*. — Hazajön és vendégem lesz. Terített asztal és felbontott ágy várják. Kap majd tőlem egynéhány hatost is utravalóul. Nekem van szívem és tudok együttérezni orosz hitsorsosaimmal.

Az orosz menekült még sirt egy jó sort, azután letörülte könnyűt és meghatottan rázta meg *Grosszmann* Ignác kezét.

— Köszönöm jó uram, köszönöm; hiszen mégis csak testvérek vagyunk mi Izráelben. A jóságos szívet hogy áldaná meg, aki a mennyek fölött trónol. Bőséges jólétet áraszon az egek ura önre, családjára és minden atyafiára.

Még folytatta volna az áldás osztogatását az orosz menekült, ha az előlmádkozó nem a legszentebb imát, amely térdepléssel jár, recitálja.

pofáját, leguggolt. A leány démoni mosolylyal arcán, állt mellette és újra átkarolta a nyakát.

Vállhoz kaptam a fegyvert . . . A tigris ugrott! A feje egy pillanatig egy vonalban volt a leány keblével.

A fegyver dörrenése rezgettette meg a levegőt.

A tigris levágódott, fejét a fű közé furta, a leány pedig nagyot sikoltva, mindkét kezével az arany övéhez kapott és leroskadt a tigris hullája mellé . . .

Szegénynek a szívét járta át a golyó.

— — — — —
— Szegény Macc, két hónapig feküdt az eset után!

Azóta nem vadászik tigrisre, a Siva-völgyet pedig említeni sem szabad előtte.

Redford egykedvűen fogta fel a dolgot, őt nem izgatja semmi.

A Mahud fakir leányát pedig eltemették a Tagbeh sziklák alatt, a tigrisével együtt.

A bolond fakirok látják néha éjjelenként a Siva-völgy leányának szellemét, a mint tigrisével végig száguld a völgyön.

Barryson kapitány befejezte elbeszélését és Burke, a „tehetség,“ füleink nagy rémületére kijelentette, hogy meg fogja senésíteni a dolgot . . .

Faitay Lucyon.

A hívők letérdeltek, az orosz is, aki beburkolta magát az imakendőbe és a kurta időt felhasználva, hirtelen jókat falatozott a magával hozott disznósajtából.

A hosszunapnak már hat óra után vége volt, Grossmann hazavezette a vendégeket és alaposan megtraktálta az éhesnek hitt oroszokat.

A vendég evett, majd bement az irodaszobába, ahol nyitott fehérrel áthuzott tiszta ágy várta. Itt azonban kioltván a gyertyát, nem feküdt le. A ruhája alól előszedte a betöréshez szükséges eszközöket, és nekilátott a pénzszekrény kifurásához, ami sikerült is neki. *A Wertheimszekrényből 1900 koronát szedeggett ki. Ezzel még az éj folyamán megszökött az alázatos orosz üldözött.*

A csendőrség azt hiszi, hogy a fővárosba szökött. A rendőrség nyomoz a 40 esztendő betörő után, aki azóta bizonyára levetette hosszú szakállát és tincseit.

Madarász — Hentaller mellett.

Radikálisok és agráriusok kiválnak a függetlenségi pártból.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 19.

Hentaller Lajos próbálkozása, a melylyel a függetlenségi párt elégedetlen elemeit külön csoportba óhajtott szervezni, még mindig felszinen van a politikában. Legujabban az öreg Madarász József áll Hentaller Lajos mellé.

A *Hír* egy munkatársa előtt hosszasan nyilatkozott a készülő kiegyezésről.

— Kell, hogy legyen a függetlenségi pártnak gyökeresen elvű, *igazi negyvennyolcas tőrédéke* is. Kell, hogy megrázkódtasson néhány embert a nagy, negyvennyolcas, függetlenségi eszmék ereje. Kell, hogy legyen egynéhány ember, *akit szemben talál magával a készülő árulás: a kiegyezés.* Én, a magam részéről negyven esztendővel ezelőtt is ugyanaz voltam, ami ma vagyok. Negyven évvel ezelőtt volt bátorságom megmondani, hogy Ferenc József megkoronázása törvénytelen... *Hetedmagammal elég bátrak voltunk ahhoz, hogy az akkori kiegyezés ellen szavazzunk.* Lesznek most is olyanok, akik a kiegyezést nem fogadják el.

— Aki igazi függetlenségi, aki igazi negyvennyolcas, az azt vallja, amit mi vallottunk 1848-ban, 1867-ben és 1874-ben. Megmondottuk, hogy Magyarország önálló, szabad, független állam, menten minden idegen állam beavatkozásától, minden idegen állammal való közöségtől; még akkor is, ha Ausztria annak az idegen államnak a neve. Aki igazi függetlenségi, az az 1791-iki X. törvény alapján áll és ezen alapelveken küzd azért, hogy Magyarország önálló, szabad, független állam legyen, menten minden más állammal való közöségtől. Csak ugy lehetséges, hogy ez az ország, Magyarország nagy, szabad, gazdag és független legyen.

— Szükséges, hogy a függetlenségi párt egy gondolkodó része, — bizonyos, hogy van ilyen is, ha csak kevesen is — *kivádjon a mai függetlenségi pártból és álljon szembe a készülő dolgokkal.* Hentaller Lajos és én már akkor, amikor a készülő árulás még csak fejlődésben volt, elhatároztuk, hogy *szervezzük a mozgalmat és annak élére állunk.* Október hónap elejére terveztük ezt. Az volt az eredeti megállapodás, hogy be nem megyünk a függetlenségi pártkörbe, hanem október kilencedikén este hat órára fiam pesti lakására *összehívjuk a párt radikális tagjait és megbeszéljük a teendőket.* Hogy a helyzet következtében ez

előbb kipattant, nem sajnálom. *Annál több idő lesz a megfontolásra.*

Hentaller Lajos, akit a függetlenségi félhivatalos keményen megtámadott, maga is nyilatkozik.

— Én — írja a többek között — *„uralmon levő párti“* programot nem ismerem. Végtelen leköteleznek, ha nyíltan, egész férfiasan közléseztik, milyen programja van „az uralmon levő pártinak?“ Mert ebből talán többen levonhatják a következtetést. Igaz, hogy halottam már hónapok előtt olyan hangokat, hogy akik ma koalícióban vagyunk, mindannyiunkat koalíciós program alapján választottak meg. Ugy akkor, mint ma a leghatározottabban tiltakozom ez ellen. És ám kérdezzék meg a függetlenségi párti képviselők kerületeiket, tudom, mindannyian azt a választ kapják: „Az urak függetlenségi és nem koalíciós program alapján kaptak mandátumot, mert *koalíciós program nincs.*“

A legújabb esemény: egy cáfolat megcáfolják annak a levélnek tartalmát, a melyet — a lapokban megjelent közlések szerint — Kossuth Ferenc Thaly Kálmánhoz intézett. A cáfolatot maga Thaly Kálmán teszi közzé, egy Trencsénből érkezett távirattal, a melyet a B. H.-nak címzett, ezzel a szöveggel:

Becsés lapja mai számában foglalt tartalmi kivonata Kossuth Ferenc hozzám intézett levelének *elejétől a végéig kihilomány.*

Mindenesetre nevezetes, hogy az apokrif levelet, a mely már három nap előtt megjelent, maga Kossuth Ferenc nem tartotta szükségesnek megcáfolni.

Egyik estilap arról értesül, hogy nemcsak a radikális elemek akarnak a függetlenségi pártból kiválni, hanem újabb szecesszió is készül. Az előbbieket mozgalmától különváltan az *agrár-csoport is elhatározta a kilépést*, amit még a kiegyezés megkötése előtt bejelentenek a pártnak.

Ügyvéd és hírlapíró botránya.

Egy pofozkodás utójátéka.

A titokzatos „harmadik.“

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 19.

Julius hó végén nagy feltűnést keltett az a kinos botrány, melyet Eisler Ignác dr. törökkanizsai ügyvéd provokált az által, hogy *Kanizsai Csuka* Ferencet, volt szegedi, most szabadkai hírlapírót Szabadkán az utcán megtámadta és *arculütötte*, ezáltal kényszerítve őt, hogy vele párbaeszzék.

A lovagias eljárás során Eisler dr. a nagyfoku sértés magyarozatát megtagadta s az ügy ezen stádiumában befejezettnak nyilvánított, miértis Kanizsai Ferenc a bíróságnál keresett elégtételt.

A szabadkai büntető járásbíróson Berke Viktor aljárásbíró előtt tegnap ment vegbe a tárgyalás, melyen a vádlott Eisler dr., a főmagánvádló és ennek képviselőtében Tordai Izsó dr. ügyvéd jelentek meg.

Eisler nem tagadta a sértés elkövetését, de ragaszkodott azon állításához, hogy egy harmadik személy ellen Kanizsai részéről elkövetett sértésért kívánt ily módon elégtételhez jutni.

Kanizsai Ferenc kifejtette, hogy a súlyos sérelem lovagias elintézésétől azért állott el, mivel a lovagias uton soha nem tudhatta volna meg, milyen természetű és ki ellen irányuló előzetes sértéssel terheli őt a vádlott. Reményli,

hogy itt a bíróság előtt Eisler dr. kénytelen lesz a rejtélyes ügyet megvilágítani; mert főmagánvádló előtt nem közömbös, kiért és miért hurcolták meg alaptalanul és indokolatlanul.

Eisler dr. a „harmadik személy“ kilétét ezuttal sem jelölte meg; hivatkozott azonban egy levélre, melyet állítólag a „harmadik személy“ intézett 1906. szeptember 13-án Kanizsai Ferenchez és amely levélnek conceptusa kezei között van. A levél szövegét a vádlott nem olvasta fel, — hanem annak kijelentésével, hogy ez egy későbbi bírósági tárgyalás alá tartozik, — annyit tartott szükségesnek kijelenteni, hogy a levél áll egy propositióból, melyben a harmadik személy Kanizsai Ferenc irói és férfiúi egyéniségére hivatkozik és egy ezt követő kikötésből, hogy a dologról Kanizsai senkinek se szóljon semmit.

Kanizsai Ferenc, minthogy e közlés a homályos ügyet előtte még mindig nem világítja meg, nem reflektál Eisler dr. ezen szavaira.

A bíróság Eisler Ignác dr.-t becsületsértés miatt 200 korona pénzbírságra — behajthatatlanság esetén tíz napi fogházra — és a felmerült költségek megtérítésére ítélte. Ebben a *felek megnyugodtak.*

Ezzel még koránt sincs vége a bíróság elé került afférnek. Eisler dr. ugyanis nem elégedett meg az utcai botránnyal, hanem sértő nyilatkozatokat adott közre, amelyek miatt Kanizsai Ferenc *sajtó útján elkövetett becsületsértésért és rágalmaszásért* indított ellene eljárást ügyvédje, Tordai Izsó dr. útján. Ezt a szabadkai kir. törvényszék később fogja tárgyalni.

A talmi-ara.

Arisztokrata leány férjet keres.

Letartóztatott házasságszédelgő.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, szeptember 19.

Furfangos házasságszédelgőt tartóztatott le a fővárosi rendőrség. A kiváló férfiú nem gazdag leányokra vetette ki hálóját, hanem olyan férfiakat szemelt ki áldozatokul, akik maguk is gazdag hozományra pályáztak. Számos letört nagyságot kerített hurokra a szédelgő, akinek egy fiatal és egy öreg nő is kezére játszottak a lépre ment házassulandók kifosztására. A nem mindennapi esetről fővárosi tudósítónk az alábbiakat jelenti:

Stiglicz Nándor rozott multu ember nemrégiben tudakozódó és privát detektív-irodát nyitott a fővárosban. A „detektív-főnök“ voltaképpen házasságközvetítéssel foglalkozott s a bevált módszerhez: az apróhirdetésekhöz folyamodott. Több külföldi ujságban apróhirdetést tett közzé, amely így szólt:

Arisztokrata családból származó törvénytelen leány 200,000 korona hozományval férjhez menni óhajt. Ajánlatok Stiglicz Nándor házasságközvetítő irodájába (Buda-pest, Albrecht-ut 4.) küldendők.

Erre a csábító apróhirdetésre természetesen százával jöttek az ajánlatok Stigliczhez. Sok ismert magyar név, rendszerint letört gavallérok szerepeltek Stiglicz listáján. Egy ismerős név is benne volt a lajstromban, a megszökött *Nessi* Pál dr. volt országgyűlési képviselő. Nessi még annak idején fordult ajánlatával a házasságközvetítőhöz, amikor itthon politikai szerepet játszott, de a szénája már rosszul állt. A házasságból persze nem lett semmi, Nessi viselt dolgai kiszültek s a kiváló férfiú más tájakra szökött.

Stiglicz a jelentkezőktől 20—100 korona előleget kért. Áldozatait azután furfangos mó-

don csapta be, amennyiben két nő, egy idős és egy fiatal segédkezett neki a családokban. Az idős nő játszotta az anyós szerepét, a fiatal hölgy pedig a férjhez menő leány volt. A lépre ment urak a Stiglicz által megjelölt időben megtartották az eljegyzést s a nagy hozomány reményében szép menyasszonyi ajándékokat vettek az arának.

A házasságközvetítőnek az eljegyzés után első dolga volt, hogy a pártit valamely közbejött akadály miatt visszamenesztette, a nászajándékot azonban eladta és a pénzen üzletársáival osztozkodott. Stiglicz nem félt a feljelentéstől, mert tudta, hogy a hálózába került jónevű, de letört emberek a botránytól tartva őrizkedni fognak a feljelentéstől.

Stiglicz legutóbb egyik *linzi* ujságban tett közzé apróhirdetést. A liozi hatóság gyanakodni kezdett Stigliczre és megkereste a fővárosi rendőrséget, figyelje meg a házasságközvetítőt.

A rendőrség megfigyelte Stigliczet, akit a detektívek éppen akkor fűleltek le, amikor a főpostán jelentkezett, hogy a hirdetésre érkezett leveleket átvegye. A ravasz Stiglicz tagadta, hogy ő szerepelt az ügyben, de az Albrecht-ut 4-ik számú házban levő lakásán megtartott házmotózás alkalmával bebizonyosodott, hogy a közzétett hirdetésnek ő a szerzője. A rendőrség a házassági szédelgőt *letartóztatta*.

A két nőt is keresi a rendőrség és már nyomukban van. Mindketten a főváros környékén, Rákosszentmihályon tartózkodnak. Holnap valószínűleg őket is *letartóztatják*.

TANÜGY.

(-) Az aradi női kereskedelmi tanfolyam. Az *Aradi Kereskedők Köre* által szervezett női kereskedelmi tanfolyam előmunkálatai már anynyira haladtak, hogy már a beiratások is megkezdhetők. A tanfolyam nyolc hónapos lesz, heti tizenkét órával; tanítási anyaga ki fog terjedni a magyar és német kereskedelmi levelezésre, könyvvezetés, kereskedelmi számtan, irodalmi munkálatok, kereskedelmi ismeretek, kereskedelmi földrajz, gyorsírás és gépirás. A díjakat a szervező bizottság a minimálisra szabta meg; a beiratási díj 6 korona, a tandíj pedig 48 korona, a mely 6 koronás havi részletekben fizethető. A tanfolyam vezetője és igazgatója *Somogyi Gyula* dr. felső kereskedelmi iskolai tanár, az előadók pedig elismert tanerők lesznek. Beiratkozhatni a tanfolyamra *már holnaptól kezdve Somogyi Gyula* dr. lakásán (Deák Ferenc utca, Földes ház) mindennap déli 12—1 óra között. Helyiséget az Aradi Kereskedők Köre engedett át a tanfolyamra, a melyet október 1 én megnyitnak. A tanfolyamra jelentkezők megfelelő előképzettség mellett vétetnek fel, a kik a tanfolyam elvégzése után látogatási bizonyítványt kapnak. *Az elnökség.*

Avedik-Domján kiszabadult.

Föltételes szabadságon.

Vissza az életbe.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 19.

Az aradi törvényszék fogháza ma egy eltévelyedett, jobb sorsra érdemes ember előtt nyílt meg, akit az igazságszolgáltatás sujtó keze elzárta a társadalomtól, a nyilvános életől. *Avedik Domján* János volt városi számtiszt ma szabadult ki a fogságból, hogy visszatérjen a társadalomba, hogy új életet kezdessen, hogy könnyelműsége miatt szégyenbe és nélkülözések közé jutott családját a keze tisztességes, verejtékes munkájával eltartsa.

Avedik-Domját az aradi kir. törvényszék egy és fél esztendő fogházra ítélte. A könnyelműségéből eredt bűnét mindenki ismeri, a la-

pok tavaly nyáron terjedelmesen beszámoltak a leleplezett visszaélésekről. Az ítélet jogerős lett s a volt számtiszt megkezdte büntetését.

A fogság alatt példás magaviseletet tanusított Domján. Megadással, zugolódás nélkül viselte el a reá mért büntetést. Nemsokára a fogházfelügyelői irodába került, ahol nagy hasznát vették a szorgalmas, munkabíró embernek.

Avedik-Domján nemrégiben folyamodványt intézett az igazságügyminiszterhez és ebben feltételes szabadságra bevezését kérte. *Szakolczay* Lajos kir. ügyész pártolólag terjesztette fel a fogoly kérvényét az igazságügyminiszterhez, aki tegnap leküldött rendeletében a kérvénynek helyt adva elrendelte a feltételes szabadságra való helyezést.

Szakolczay kir. ügyész ma reggel adta tudtára az örvendetes hírt Domjának, akit a kegyelem könyekig meghatott. Az elítéltnak még *négy és fél hónapi* fogságot kellett volna elszenvednie, hogy egész büntetését kitöltse.

Ma reggel Avedik-Domján megkapta polgári ruházatát s a több, mint egy esztendőig elzárta ember elhagyta szomorú szállását, az igazságügyi palotát. Első útja a rendőrségre vezetett, ahol a bünygyi osztályban jelentkezett. Későbbben az ügyészség átküldte a rendőrséghez Domján törzslapját, amelyből kitűnik, hogy az immár szabadságot élvező ember egy és fél évi büntetéséből a három havi vizsgálati fogsággal együtt 13 és fél hónapot töltött ki, a többi büntetését pedig az igazságügyi miniszter feltételelesen elengedte.

Avediket a fogság kissé megviselte, az arca sápadt, a termete megrokkant. Addig, amíg a négy és fél havi feltételes szabadsága letelik, Aradon valami alkalmazás után néz, hogy családját fentarthassa. Azután családostul eltávozik Aradról olyan vidékre, ahol a vétke, a melyért elszenvedte büntetését, nem lesz gát, hogy a társadalomban hasznavehető ember legyen.

Bornemisza főispán automobilja.

Elgázolt egy hat éves lánykát.

A gyilkos gépkocsi elmenekült.

Emberölés vádjá alatt.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 19.

Bornemisza Lipót báró, Hunyadmegye főispánja ma délelőtt *Glogovác*on automobiljával elgázolt egy lánykát, aki gondtalanul játszadozott az országut porában. A leányka meghalt, az automobil pedig elmenekült. A humanizmus nevében ugyan sok szó férne a nemes báró e tényéhez, de annak a leánykának már teljesen egyre ment, hogy egy főispán méltóságos keze fogja a le vég ó perceiben egyre fagyosodó szemhéjait, vagy a kétségbeeséstől zokogó édes szülője.

A délután folyamán megállapították, hogy a gyilkos gépkocsi a hunyadmegyei főispáné volt, s a báró egy *Sofronyáról* küldött telefonjelentésben beismerte, hogy a leányka haláláért őt terheli a felelősség. A mai nappal már meg is indult a hivatalos eljárás s a bűnösök okvetlenül megkapják méltó büntetésüket. Kétségtelen, hogy törvény elé állítják a súlyosan sujtott apát és anyát, s megszámlaltatják azért a gondatlanságért, hogy az utca porában engedték játszani a gyermeket. Lehet azonban, hogy *Bornemisza Lipót* báró főispán is megadja a szórakozás árát néhány száz korona erejéig, de ez már

olyan járuléka ennek a modern sportnak, mint a szintén kellemetlen benzinszag.

A legújabb automobil elgázolás részleteiről egyébként a következőket jelenti *Glogováci* tudósítónk:

*Glogovác*on ma délelőtt egy hat éves kis leány halálával végződő baleset történt. A balesetet egy automobil okozta, amely Erdély felől jöve, örült vágatással száguldott át a községen. Igaz ugyan, hogy a falun át egyre kurtölt a gépkocsi vezetője, de mint a következők igazolják, ez távolról sem elég arra, hogy a szerencsétlenségeknek eleje vátessék.

A száguldó automobil vezetője a községháza közelében egy kis lánykát pillantott meg az országút közepén. Azonnal túlkölt, de a megijedt cseppégg, ahelyett, hogy leszaladt volna az utról, néhány pillanatig bizonytalanul nézett jobbra balra, s végül egyenesen a gépkocsinak szaladt, amely maga alá vágta s *két kerekével végig ment rajta*. A leányka össze-marcangolt testtel, félholtan maradt az országúton, az automobil pedig, amely hatalmasakat zökkent a kerekék alá jutott akadály miatt, *változatlan sebességgel rohant tovább*.

A szerencsétlenségnek több tanuja volt, a kik a porban heverő kis leány segítségére mentek. A boldogtalan teremés borzalmas látványt nyújtott. Orrán és száján egyre szivárgott a vér, s mellkasa és karjai szinte össze voltak lapitva. Mikor felemelték az utról, még élt, néhány pillanat múlva azonban *meghalt*. A lánykát *Hack* Erzsébetnek hívták és mindössze hat éves volt.

A szerencsétlenség szemtanúi közül ekkor többen a szomszédos községházára siettek s jelentést tettek az esetről a jegyzőnek, aki *Gyulge* Kálmán aljegyző útján azonnal telefonáltatott a radnai országút mentén levő aradi vámházhoz, hogy a valószínűleg Arad felé haladó automobil *tartóztassa fel*.

A jelentést az aradi vámház fel is vette, de az automobil, amely néhány perc múlva tényleg ke esztől robogott a vámsorompón, az örök nem tudták feltartóztatni. Miután az automobilnak vámot kellett volna fizetni, a jegykezelő egy darabon utána szaladt a prüszkölő masinának s kézmozdulatokkal és kiabálással is jelezte, hogy álljanak meg, de eredménytelenül. Mindazonáltal már itt sikerült megállapítani, hogy az automobilban két férfi ült s *hogy a gép Bornemisza Lipót* báró, *Hunyadmegye* főispánjának a tulajdona.

Az automobil egyenesen Aradra jött s miután a *Boros Béni*-téren és a *József* főhercegun végig haladt, a *Purgly*-féle ház előtt állott meg. Itt az egyik férfi leszállott s a házba távozott, honnan csakhamar egy hölgygel tért vissza, akivel együtt az automobil belső ülésin helyezkedett el. Ezután jelt adott az indulásra s a gép néhány perc múlva *Zimándköz* felé elrobogott. Már ekkor sikerült megállapítani, hogy az automobil vezetője *Bornemisza Lipót* báró volt, aki a *Purgly* család egyik hölgytagját kísérte ki *Sofronyára*.

A bárót, aki feltartóztatlanul folytatta útját, *Sofronyára* érkezte után úgy látszik elfogta a lelki furdalás, mert korán délután telefonon felhívta a *Glogováci* jegyzőséget és érdeklődött az elgázolt kisleány sorsa iránt.

— A lánykát *Hack* Erzsébetnek hívták — jelentette *Vaja* Antal jegyző — s néhány perccel a szerencsétlenség után meghalt.

— Az automobil az enyém volt — mondta a halottak után izgatottan *Bornemisza* báró — s én magam vezettem a gépet, mikor a baleset megtörtént. *Sofföröm*, aki mellettem ült, nem részes a szerencsétlenség eldőlésében.

A *Glogováci* jegyző, aki még a délelőtti fo-

lyamán jelentést tett a gyermek elgázolásáról az aradi kir. ügyészségnek, délután 4 órakor ugyanott bejelentette a főispán nyilatkozatát is.

A szerencsétlenség bejelentése után Szokolczay Lajos kir. ügyész azonnal intézkedett a vizsgálat és a boncolás megejtése iránt. E célból a délutáni vonattal a helyszínére szálltak Domokos László vizsgálóbíró, valamint Auszterweil László dr. és Posgay István dr. törvényszéki orvosok, akik jelentésüket holnap délelőtt terjesztik az ügyészség elé.

A községben általános a részvét a kis Erzszi szülei, s nagy az elkeseredés az autóbilázó urak iránt, akik esztelen vágatásukkal már nem egy szerencsétlenségnek voltak okozói.

Az aradi kir. ügyészségen a balesetből kifolyólag Bornemisza Lipót báró főispán ellen gondatlanságból okozott emberölés címén megindították az eljárást.

A nemzetiségek — a kormány mellett.

*

A tisztas kiegészésért folyó küzdelemben a nemzetiségek készek támogatni a Wekerle-kabinetet, mert részükre a bűn volna az országgal és népeikkel szemben, ha a gazdasági harcban nehézségeket okoznának a kormánynak avagy az osztrák törekvések szolgálatába szegődnének.

Ez az esszenciája Goldis László nemzeti-ségi képviselőnek az Aradi Közlöny egyik munkatársa előtt tett nyilatkozatának, amelyről az alábbi részletes tudósítás számol be:

*

Egyik berlini lap Budapestről kelt levelében azt írta, hogy a magyarországi nemzetiségi pártnak a kiegyezés ügyében elfoglalt álláspontja ugyanaz, ami a császáré és a birodalomé: a birodalmi egység főtartása és a függetlenségi párt szeparatisták törekvéseinek perhorreszkálása.

Aradi tudósítónk a nemzetiségeknek a kiegyezésre vonatkozó állásfoglalására nézve kérdést intézett Goldis László román nemzetiségi képviselőhöz, aki erre tudósítónk előtt az alábbiakban fejtette ki a nemzetiségek nézetét:

— A nemzetiségi pártban nyílt kérdésnek hagyatott ugy az Ausztriával való közjogi, mint a gazdasági kapcsolat. Ez már azért is szükséges, mert a különböző nemzetiségek e kérdésekben más-más álláspontot foglalnak. Míg például a szerb radikálisok Magyarországnak teljes önállóságát és függetlenségét is programjukul vallják, addig a szerb liberálisok inkább a dualizmus hívei, az 1881. program alapján álló román nemzetiségi párt pedig a program 8-ik pontjában határozottan kimondotta, hogy az Ausztriával való közösség támogatását nyílt kérdésnek tartja. A nemzetiségi párt a maga összességében azt a meggyőződést vallja, hogy minden olyan alkotmányforma, Magyarország és Ausztria között minden olyan viszony, amely a magyarországi nemzetiségeknek létét, fejlődését és kulturáját biztosítja, rá nézve elfogadható. Ellenben minden olyan közjogi alakulat ellen küzd, amely a fentebbieknek garanciáját nem nyújtja. Ez okból a nemzetiségi párt teljes odaadással szolgálna a függetlenségi eszmét is, ha kellő garanciát kapna arra nézve, hogy a teljesen független Magyarország biztosítaná a nemzetiségek fejlődését és kulturáját. Ugyanezért készség-

gel elfogadna a nemzetiségi párt minden olyan közjogi kapcsolatot Ausztriával, amely kapcsolatban inkább megtalálja az előbbi érdekek garanciáit.

Ami már most a gazdasági kérdést illeti, *valótlan*, hogy a nemzetiségi párt ebben kész volna segédkezet nyújtani akár az osztrák császárnak, akár az osztrák kormánynak a magyar kormány ellenében. Ellenkezőleg, a nemzetiségi párt kész a magyar kormányt akár támogatni is akkor, amidőn kormányunknak osztrák részről nehézségeket gördítenek egy Magyarországra nézve előnyös kiegyezés létesítésében. E készségünkön egyáltalán nem lehet csodálkozni, mert hiszen az ország általános gazdagodása erősödése a nemzetiségi tömegeknek is. Hiszen nemcsak az országgal szemben, hanem saját népeinkkel szemben is *bűnt követnének* el, ha a kormánynak az ország gazdasági érdekeit védő harcában a kormány ellen dolgoznánk.

Mi a nézete képviselő urnak a kormánynak a közeljövőben teendő lépéseiről?

— Az én nézetem szerint, — felelte Goldis László, — a kiegyezés már meg van kötve. A magyar kormány teljesen beadta a derekát, de hogy a koalíciót s különösen a függetlenségi pártot a kiegyezés súlyos feltételek mellett történő megkötésének megnyerje, szükséges, hogy bizonyos hősi pózt adjon magának a kabinet. Ezért odázák el egy pár hétre a kérdés végleges megoldását. A mai kormánynak és a mai többségnek sokkal becsesebb a hatalom, mintsem hogy holmi szegre akasztott elvek avagy gazdasági érdekek miatt megtudnának válni a kormányzás gyönyöreitől. Nemzeti engedelményeket nem fognak kapni sem gazdasági téren, annál kevésbé a hadsereg kérdéseiben. Ennek dacára megkötik a kiegyezést oly terhes feltételek mellett, aminket Ausztria kíván. Azonban bizonyos, a kormány módot fog találni, hogy a koalíciós lapok majdan a kiegyezést is valami nagy vívmánynak hirdessék, mert abban mesterek, hogy minden kárhoytatandó cselekedetüket tetszetős mezbe öltöztetik és minden vereségüket mint diadalt kürtölnek világgá.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) A D. M. K. E. közgyűlése. A Délvidéki Magyar Közművelődési Egyesület október 19 én és 20-án tartja Hódmezővásárhelyen rendes évi közgyűlést. Az ünnepségek rendezésére a vásárhelyi városi tanács a törvényhatósági bizottsági tagokból, a kulturális intézmények vezetőiből nagyobb bizottságot alakított, amely már ülést is tartott Gonda József dr. tanácsnok elnökele alatt. Az ülésen megjelentek Szegedről Gallovich Jenő, a D. M. K. E. főtitkára és Zsibross Mihály, a D. M. K. E. főszámvevője is. Az értekezlet megállapította az ünnepség műsorát. A program szerint a vidéki vendégek október 19 én délután fognak megérkezni. A vendégeket a vasúti állomáson a város nevében Kmetykó József h. polgármester fogadja és üdvözi. A vasutól történő bevonulás után délután 5 órakor Rónay Jenő volt főispán elnökletével a D. M. K. E. igazgató választmányja a városi székház tanácstermében ülést tart, melyen a közgyűlési tárgyakat készítik elő. Este a Fekete Sas nagytermében fényes hangverseny és táncmulatság lesz. Október 20-án reggel a város nevezetesebb intézményeit tekintik meg a vendégek, majd délelőtt 10 órakor lesz a néprajzi múzeum ünnepélyes megnyitása. Délelőtt 11 órakor a D. M. K. E. elnöksége megkoszorúzza Kossuth Lajos szobrát.

Az ünnepség főpontja 11 órakor a városi székház közgyűlési termében a D. M. K. E. közgyűlése lesz. A közgyűlés napirendjén több országos nevű író és politikus is szerepel. A közgyűlést lakoma követi, mely déli 1 órakor lesz a Fekete Sas nagytermében.

Wekerle után Kossuth.

Váiasztóreform után a Ház mehet.

Az alkotmánybiztosítékok ráérnek

Arad, szeptember 19.

A kiegyezési tárgyalások félbeszakítása után, úgy látszik, ismét néhány napos politikai szélesend következik. Maga a miniszterelnök birtokára vonult, Kossuth Ferenc beteg, Sztéryni József államtitkár pedig most veszi ki szabadságát.

A kiegyezési probléma szenvedélyesebb tárgyalását egyébként is megakadályozta az a félhivatalos jelentés, hogy ezzel az ügygyel nincs összekötve kabinet-kérdés. A parlament első ülése előtt a koalíciós pártok közös értekezletet tartanak és lehet, hogy a kormány ez alkalommal nyilatkozik majd a kiegyezésről. Ez a nyilatkozat azonban csak bizalmas lenne, politikusok használatára.

Csendes kímulás.

Apponyi Albert vallás- és közoktatásügyi miniszter tegnap tudvalevőleg hosszabb eszmecsere folytatótt a függetlenségi pártkörben a kiegyezésről. Tudósítónk kérdést intézett e felől a függetlenségi párt egyik vezető tagjához, akitől a következő felvilágosítást nyerte:

— Apponyi felvilágosításait nagyobb részt *bizalmas* jellegűeknek körte tekinteni. Amiket a lapok írnak róla, annak nagyon kevés része felel meg a valóságnak. Van azonban az egész helyzetnek egy nagyon érdekes momentuma. A függetlenségi párt ujabban ismételtén kap nyomatékos figyelmeztetést arra nézve, hogy most csupán átmeneti kormányzásban vesz részt. Mondhatom, hogy a figyelmeztetésnek van hatása. Ma — és ezt szó szerint a napra értem — sokkal kevésbé élesen ítélnek meg a közjogi jelentőségű kérdéseket, mint tegnap. És ez természetes is. A Ház feje fölött ott lebeg a figyelmeztetés: *végezni és tovább menni*. Azok, akik most nagy nemzeti problémák megoldását követelik, elfelejtik, hogy erre nincs mandátumuk, a tulajdonképeni feladatuk csak az, hogy a saját halálukat, a házfeloszlatást előkészítsék.

Ebből a szempontból nézik ma a kiegyezést is. És megnyugodva abban, hogy rossz kiegyezésbe egyáltalában nem megyünk bele, a problémát nem tartják már olyan veszedelmesnek.

Félhivatalosan is megcáfolják azokat a részleteket, amelyek Apponyi tegnapi kijelentéseiből a lapokba kerültek.

Apponyi adomázik

Apponyi Albert gróf tegnap éjjel huzamsabb időt töltött a Nemzeti Kaszinóban, ahol Andrássy Gyula gróf és Zichy Adár gróf miniszterekkel és a közélet több ismert szereplő alakjával beszélgetett Apponyi ma délelőtt hosszabb látogatást tett a még mindig gyöngéledő Kossuth Ferencnél, akinek beszámolt a függetlenségi párt hangulatáról. A függetlenségi képviselők kénytelen-kelletlen beletörődnek

Nem mondom nagyot, ha azt mondom, hogy soha operett színésznő még olyan szerepet nem játszott. Búszke vagyok rá, hogy nekem írták. A rongyos, kócos, kigunyolt, lenézett Panna nagyon a szívemhez van nőve. A Panna kedvéért még egy szerdahelyi bála is elmentem — paraszt táncokat nézni.

Tanultam is egy táncot. Nem adom ezer forintért, hogy láttam. A Pannának egy kedves tyukja is van, amely a színpadon is szerepel. Neveltem hát magamnak egy csirkét. Katicának hívják. A Bubel kutyám egyszer leakarta harapni a fejét, ezért büntetésből minden délután ozsonnakor a hátán kell tartania Katicát, míg a tenyeremből eszik.

Azt hiszem, igen sok uri dáma tisztelém megbotránkozik most azon, hogy Fedák Sárít a kutyák, lovak érdeklik legjobban. Hát még ha azt is megírom, hogy az orpington tyukjaimat hogy szeretem, meg a teheneimet hogy szeretem és mily nagy örömmel jegyzem a könyvecskémbe, hogy augusztus 7-én 300 liter ment Kanizsára, 8-án 290, 9-én 300 és így tovább. Sokszor kigondoltam, hogy télen egy-egy nagy bukéta árán éppen e y tehenet lehetne venni, na de nem beszélek ilyesméről, mert majd megint azt írják rólam, hogy kapzsi vagyok. Kapzsi. Nagyon csunya szó. Csak nagyon gonosz lelkű emberek mondhatták rólam ezt a szót. Bocsásssa meg nekik a jó Isten. Csak hogy a jó Isten megbocsát, de nem — felejt. Mindenkinél eljön az, — kinek kinek érdeme szerint, — hogy a hatalmas kezek megütik

Végnélkül szeretem a gyermekeket. A gazdaságban van hál' istennek 36 darab. Minden vasárnap összehívtam őket ozsonnára. Kint a kertben, egy hosszú asztalnál „kosztoltak”. Alig láttam szobét életemben. Az a sok tarka, kedves, hangos gyerek. Kaptak kávé, süteményt, cukrot és gyümölcsöt. A kedves kis gyerekek! Egyik elkapta az egyik kezem, a másik a másikat, amiért a „nattágot kitalon” tele rakta zsebeiket cukorral. Oda támaszkodtam a fához és soká néztem őket. Egyszer csak megszólal a hátam mögött a gazda:

— Kezeit csókolom mit tetszene hozzá szólani, ha ezt a sok gyereket mind oda ajándékoznánk a nagyságos kisasszonynak?

Nagyon zavarba jöttem, mert éppen arról gondolkodtam, hogy ha ezeket az apróságokat mind felajánlanék nekem, bizony Isten nem tudná azt mondani, hogy nem kell.

Az én jó közönségem bizonyosan azon is megbotránkozik hogy órákig ülök a lovaik között! Mikor már messziről hallják a hangomat, mind hátra néz és a melyiket megszólítom, egy kis nyerítéssel felel. Mintha nevetne. A cukorért nem tudnak hova lenni. Nyolcan vannak, pusztán az én multságomra. Gyöngyi, Juszt, Makán, Mici, Roz'a, Kálda, Neni, Vilmos. Kettő amerikai, kettő orosz, kettő lipicai, kettő angol telivér hátuló. Délutánonként rendszeren kocsiháztam és mikor a lovaim egy vagy két másodperccel sebesebben mentek, mint mások, örömmel majd szét daloltam a ház oldalát. Hogy mit daloltam? Hát azt, hogy:

„Panna te, Panna te, rongyos, kócos
Panna — —

Borzas hajad fonatja csepübül van fonva.”

Naplementekor már lóháton ültem. Az én legkedvesebb Neni lova. Legtöbbször teljesen egyedül. Ha olyasvalaki nem jöhet velem, akit szeretek ha velem van, inkább lovász se kísérjen. Egyik nap hamarabb nyergeltetem, mert a napnyugtát már a Leskovecből akartam nézni. A leskoveci dűlő. Gyönyörű virágos réten keresztül vezet az út, kis patakon keresztül, melynek partja tele van csodaszép nefelejtsel. A kedves, kis alázatos virágok. Mintha mind azt mondták volna, mikor a lovammal ugratni akartam a patakot, hogy „Jójj, csak jójj, te nagy, komoly leány — mikor egyedül van az ember, komolyan is szabad lenni — taposs le bátran, a te kicsi lovadnak ez is szabad.” A patakon túl egy gyönyörű akácfa sorba jutunk. Az vezet a leskoveci dűlőre. (Ugy hívják Szabadhelynek muraparti részét.) Mélységes csönd köröskörül. Szinte hallani lehet a csöndet. Megálltam a lovammal. A nap tűzvörös, lágy, szelid fénye úgy világított, mint egy reflektor. Az árnyékom elmosódottan állott mellettem. Es akkor esembe jutott a *másik* reflektor, ott a festett világban. Ugy világít mint ez, csak az *árnyéka* sokkal — élesebb.

Mozdulatlanul ültem a lovaon és merően néztem a lassankint lejjebb szálló vörös korongot, mikor egy szomorú nóta ütötte meg a fületem. Egy rongyos, szomorú parasztleány közeledett felém, kócos, csepü szőke hajjal, teljesen elrongyolódott cipőben. Rendkívül bájos arca volt és a rongyosságában na-

gyon sok volt a poézis. Köszönt. Kérdeztem, hová igyekeznek. A faluba. Hogy hívják?

— Panna.

Igen, igen, ez az. Ilyen legyen az én Pannám. Kérdeztem: hajlandó volna-e a rajta lévő ruhát, kendőt, cipőt 30 koronaért ideadni. Felvillant a szeme.

— Jó szívvvel. Oszt minnek a?

— Egy komédiásnének kell, játszani akar benne. Menjen csak előre a kastélyba, én majd utána megyek.

Elment. En is elindultam lépésben hazafelé. Visszanéztem, de már a nagy vörös korong itt hagyott.

— Eredj, eredj, öreg barátom. Köszönts nevében a Broadwayt, a Central parkot. A Panna megfogta a lovam kantárszárát, szép lassan elfordította tőled és vezet... vezet... vezet... nem az 5 th Avenuere, de a -- Királysínházba.

Arad milliós kölcsöne.

Két milliót kap a város.

A vízvezeték nem vár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 19.

Aradváros törvényhatósági bizottsága tudvalevőleg elhatározta, hogy több sürgős, nagyobb összeget igénylő fizetésének teljesítésére hat millió koronás amortizációs kölcsönt vesz föl. Ebből a kölcsönből fedezné a város a vízvezeték megváltási összegét, a vashidak költségeit, az automobil-omnibuszoknak vételárát és a Westinghouse-gyár részvényeire jegyzett 300000 koronát. *Varjassy* Lajos polgármester — amint azt már megírtuk — nemrégiben puhatolozott több előkelő fővárosi pénzügyésznél, hogy hajlandók volnának-e Aradvárosának hat milliós amortizációs kölcsönt nyújtani, de a fővárosi bankok akkor sorra kijelentették, hogy a jelenlegi pénzügyi helyzet *nem engedi meg nekik a tekintélyes kölcsön folyósítását*. Tőkékkel várakozó álláspontot kell elfoglalniok, — mondták a pénzügyészek vezetői, — mert a külföld visszleszámitolásának megszorítása és saját értékpapiraik visszavásárlása miatt ezidőszert nem bocsátkozhatnak amortizációs kölcsönügyletekbe.

A polgármesterek pécsi kongresszusáról jövet, *Varjassy* Lajos kiszállott Budapesten és ismét lépéseket tett a kölcsönbeszerzése iránt. Azonban mostani eljárása sem volt eredményesebb, mint a két hét előtti, amennyiben most sem sikerült az egész hat milliós kölcsön folyósítása dolgában fővárosi pénzügyésztől kedvező választ kapni. A polgármester, aki az esti 7 órai gyorsvonattal érkezett vissza Aradra, az *Aradi Közlöny* egyik munkatársa előtt kijelentette, hogy csupán egy pénzügyészt hajlandó a pénzügyi tranzakcióba bocsátkozni és ez is *csak két milliós kölcsönre nézve*. Az intézet ennek határozott kérésére — nem jelölte meg *Varjassy*, de valószínű, hogy az a *Pesti hazai első takarékpénztár egyesület*, amint azt lapunk egyik régebbi tudósításában közöltük. Ugyanakkor jelentettük, hogy a két milliós kölcsön folyósítását is *legalább három éven át fizetendő hét százalékos kamathoz kötötte*. A kölcsön föltételeire nézve a polgármester ma nem nyilatkozott, hanem csupán annyit jelentett ki, hogy ezeket a pénzügyésztnek írásbelileg megküldendő ajánlata fogja tartalmazni.

E két millióból elsősorban a november 30-án esedékes és 1,238.000 koronát kitevő vízvezetési megváltási összeget fizetné ki, míg a megmaradó összeg a vashidak munkálataira és az automobil-omnibuszok vételárára jutna.

A polgármester budapesti időzése során a kultuszminiszteriumban is eljár, amelynek építési osztályában megsürgette kivitelre ajánlatos leányiskolai tervek megküldését. E terveknek mintául való bocsátása ma még akadályokba ütközik, de remélhető, hogy ezeket rövidesen el fogják háritani.

HIREK.

A diploma értékcsökkenése.

Arad, szeptember 19.

Itt négyezer korona; ott ötezer korona. Kilencezer korona klienspénz pusztulásba kerget két diplomát, két becsületet s véle két családot. Két nap alatt két ügyvéd szőkevénye van Budapestnek. Megtartották klienseik pénzét s menekültek a börtön elől. Hát mit jelent ez? Jelenti a diploma értékének szörnyűsége csökkenését. Jelenti azt, hogy ami munkát, költséget összehalmozta diplomaszerezésre: nem áll arányban a melléje szegődött reménykedéssel. Ha a diplomának volna értéke, csak annyi, amennyibe a megszerzése került: nem vesztegetnék el a szerzők áron alól, tetőzve azzal, ami az embernek legdrágább: a becsülettel.

Nagy becse ennek a diploma portékának addig volt, míg értékét a ritkaság védte. A diplomatulajdonosok nem teheték meg azt, amit megcselleszenek a nem-diplomások, hogy kartellbe szerződve, védik portékájuk árát, vagy sztrájkjal emelik munkájuk értékét. Rájuk nehezedett a megélhetés gondja a legsúlyosabban s velük szemben a lehangosabb a társadalom követelődzése. Ha valamelyik más, az ügyvédi körzeten kívül eső területre merészkedik, közvetítést üz, vagy trafikot nyit: eléje áll hazug szemérmességgel a diploma-tisztesség s ráordítja, hogy nyomorogjon inkább, sem hogy a diploma-arisztokráciát más alsóbb mesterséggel lealacsonyítsa. Tudunk rá példát a közel múltból, olyan ügyvédre, aki fűszeres üzletet nyitott Budán s inkább ezt tette, sem hogy megtartsa a kliensei pénzét.

Nem két ügyvédre van szó. A nyomornak két sikkasztó diplomás áldozata folytatása csak a szőkevény diplomások sorozatának. Nagyon sok ügyvéd szökött meg ebben az esztendőben. Egy részük az oceánon túlra, másrésztük beleszökött a tébolydába, hogy enyhítő körülményt szerezzen az elsikkasztott klienspénzhez.

Masként volna talán, ha az ügyvédi kamarák az ügyvédi tisztességen való örökös mellett az ügyvédi nyomor ellen is keresnének enyhítést. A diploma értékcsökkenésének azonban egy tekintetben áldásos következménye lesz: kinyitja a pályaválasztás előtt álló szülők és ifjak szemét s hozzájárul ahhoz, hogy megszűnjék a lateiner-pályákra való tördülés. Mert ezekre már régen kifüg-

geszthették volna a táblát, amelynek rigorózus „megtelt” szava tartózkodást parancsol az ugynevezett tudományos pályára seregliknek.

— **Kossuth Ferenc állapota.** *Budapestről* táviratozzák: A kereskedelmi miniszter idegelt a kiegyezési izgalmak megtámadták, úgy, hogy ágyba volt kénytelen feküdni. Állapota azonban a legkisebb aggodalomra se ad okot. Ma nála járt Müller tanár, háziorvosa, aki a legmegnyugtatóbb nyilatkozatot tette. Egy-két nap múltán a miniszter már átveszi hivatalát.

— **Október 6.** A nemzeti ünnepeket rendező bizottság ma Kovács Vince elnöklété alatt ülést tartott, amelyen az október 6-iki ünnepségek sorrendjét állapították meg. Miután október 6-ika az idén vasárnapra esik, a 13 vértanúért mondandó gyászmiséket október 5-ikén fogják az egyes templomokban bemutatni. Az ünnepségek egyik része a Szabadság-téren, a másik pedig a vesztőhelyen fog végbemenni. A vaggongyári dalkör tagjai, valamint az összes aradi egyesületek az Andrassy-téren gyülekeznek, honnan a szabadság-szobor elé vonulnak. A szobor előtti ünnepség főbb pontja: a vaggongyári dalkör éneke, Keszler Ede szavata, (Csécsi Imre alkalmi verse), Keszler Sándor ünnepi beszéde, s a Nemzeti Színház dalos-karának és a tanítóképző ifjúság dalkörének éneke, végül szoborkoszorúzás. A Szabadság-térről a vesztőhelyre vonul a gyászoló közönség, ahol szintén ének, szavaltat és ünnepi beszéd alkotja a program lényeges részét.

— **Kitüntetések.** A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király Kövess Gyula dr. földmívelésügyi minisztériumi miniszteri segédtitkárnak, a hegyvidéki és székelyföldi miniszteri kirendeltségek ügykörében kifejtett közhasznú működése elismerésül a Ferenc József-rend lovagkeresztjét adományozta. Fadlallah el Hedad Mihály ezredesnek, a bábolnai m. kir. mén-telép katonai osztálya parancsnokának, ötven évi kitűnő működése elismerésül, a Ferenc József-rend közpékeresztjét adományozta a király.

— **Polónyi kelepében.** *Budapest-ről* táviratozzák: A Lengyel-Polónyi sajtópörben a Polónyi Géza ellen felhozott vádak egyike tudvalevőleg az volt, hogy a volt igazságügyminiszter a budapesti közuti vaspálya részvénytársaságtól közbenjárás díj fejében horribilis honoráriumot kapott. Ebben a lényegében jelentéktelen ügyben a minap hallgatta ki a vizsgálóbíró a villamos-társaság igazgatóját, aki Polónyira nézve kedvező vallomást tett. Az ex-miniszter azonban nem tudott az igazgató vallomásáról és ma megjelent a vizsgálóbíró előtt, akinek elmondta, hogy a villamos-társaságtól 100,000 korona honoráriumot kapott egy olyan ügyben való közbenjárásért, amely a társaságnak milliókat jövedelmezett. Polónyinak a társaság igazgatójának vallomásával ellenkező vallomása érthető feltűnést keltett. Az ügy fejleményei elé nagy érdeklődéssel tekintenek.

— **A marokkói események.** *London-ból* táviratozzák: Tangeri jelentés szerint Maclean

kaid legutolsó levelében azt írja, hogy Raisuli most öt jó bábásmódban részesíti. *Rabatban* nagy előkészületeket tesznek a szultán fogadására. Az itteni idegen követek közül három Rabatba utazik, hogy Abdul Azizt a diplomáciai kar nevében üdvözölje. Várják, hogy a szultán Casablancába fog menni, hogy a fölköket megbüntesse és tekintélyét helyreállítsa. Az Alcasasból utnak indult britt, német és francia futárokat Tangertől néhány óra járányira Raisuli hívei megtámadták. A rablók elragadták a futároktól az iratokat és darabokra tépték.

— **Eljegyzések.** Gellért Jenő, az aradi Laender cég tisztviselője ma eljegyezte Stern Malvin kisasszonyt.

Weszpecher József kis szentmiklósi tanító eljegyezte Falter Gizus kisasszonyt Mária-Radnáról.

— **Borzalmas boszu.** *Párisból* jelentik: Az esküdtszék a napokban felmentett egy Robertné nevű asszonyt, aki revolvérrel az urára lőtt s azt súlyosan megsebesítette. Róbert hónapokig kintlódott a kórházban, ahonnan tegnap meggyógyultan bocsátották el. A férfi, aki időközben értesült arról, hogy az asszonyt felmentették, rettenetes bosszút forralt. A kórházból egyenesen a felesége lakására ment, kicsalta onnan két apró gyermekét, akikkel a Szajna partra sietett. Itt egy őrizetlen pillanatban felkapta mind a két gyermeket s a folyóba dobta. A gyermekeket nem tudták kimenteni. A vadállatias embert letartóztatták.

— **Meggyilkolta a testvérét.** *Szegszárd* ról jelentik, hogy Bölcse községből érkezett távirati jelentés szerint Keresztes János ottani földmives édestestvérét agyonütötte. A vizsgálat megindult.

— **Lelőtt csempész.** *Lippáról* jelentik: Staneszku József lippai cigány dohánycsempészt, aki vásárról-vásárra járt, utközben ismeretlen tettesek lelőtték. A mezeli munkások találták meg és Lippára hozták, ahol felboncolták. Több lösebet és dorongütésektől származó sebeket konstataáltak rajta.

— **Hamiskártyás a lipótvárosi kaszinóban.** Fővárosi tudósítónk táviratozza: A lipótvárosi kaszinó kártyaszobájában egy fővárosi ügyvédet hamiskártyásán értek. Az ügyvéd filléres alapon alsóst játszott s dacára a paklizásnak, állandóan veszített. A kaszinó tagjai megfigyelték a sipistát és levelet irtak neki, amelyben felszólították, hogy megjelenésével ne zavarja többé tisztességes körüket. A hamiskártyás ügyvéd természetesen elmaradt a kaszinóból.

— **Automobil próbáját Pozsonyól Aradig.** *Arad város* új közuti közlekedésével kapcsolatosan érdekes automobil próbáját indult meg ma Pozsonyól Aradig. A közuti közlekedésre szánt első magyar automobil-omnibusz Pozsonyból kiindulva, Győr, Budapest, Miskolc, Nyiregyháza, Debrecen és Nagyváradon át Aradig halad. A próbajaratot végző automobil *Bavreből* vonaton érkezett Pozsonyba és egyike ama nyolc közuti automobilnak, melyet Aradváros a helyi forgalom lebonyolítására a havrei Westinghouse gyárban rendelt. Az automobilra egy francia és egy Aradváros kiküldötteiből álló bizottság szállott fel, hogy együtt tegyék meg a próbautat teljes felszereléssel és rendes üzembességgel. Az automobil huszonhét lóerejű benzinmotorral van felszerelve és harminc kilo-

méter az óránkénti menetsebessége. Felvehet 2 soffört és harminchat személyt. A városi küldöttség 5-6 nap alatt teszi meg ezt a nagy próbautat, módot nyújtván egyben az utjában érintett városoknak, hogy e modern társasosikat megismerjék, melyeket tudvalevőleg a tavasszal már a részben Aradváros tulajdonát is képező Aradon most épülő Westinghouse automobilgyár fogja gyártani. Budapesten a menethez a bizottság meghívására a Magyar Automobil Club több tagja csatlakozik, akik az előzők távollétében Molnár Ákos dr. országgyűlési képviselő, igazgatósági tagot kérték föl a csoport vezetésére.

— **Az abessziniai küldöttség Budapesten.** *Budapestről* táviratozzák: Az abessziniai küldöttség, amely tegnapelőtt Bécsben a király előtt tisztelgett, ma a magyar fővárosba érkezett. A küldöttséget a nyugati pályaudvaron a miniszterelnök képviselőjében két miniszteri titkár fogadta.

— **Körözött szerkesztő.** *Temesvárról* jelentik: Weninger János volt vármegyei hivatalnok és lapszerkesztőt, akinek utóbb Temesvárott színi iskolája is volt, most körözötteti a bíróság. Weninger ugyanis csalás és sikkasztásért 7 havi börtönre ítélték. Az ítélet már jogerőre emelkedett, de mert Weninger nem jelent meg a bíróság előtt, azért elrendelték a köröztetését.

— **Tilos a káromkodás.** *Szabadkáról* jelentik: A bicskán kívül van még egy és még ocsmányabb karakterisztikonja Bácsország temperamentumos fővárosának és ez a káromkodás, az utcai ocsmánykodás. A bicska mögött a költői jóakarát még imputálhat valami férfiaságot, valami ősemberit, — de a mi az utcai ocsmány trágárkodást illeti, az egyenesen baromi dolog. Mikor az esti korzó kezdődik, síheder fiokok, még egészen zöld iparoslegények, kőszalakok ellepik az aszfaltot és a sétáló közönség botránkoztatására teli torokkal bögik, visítják egymásra az istállószerű kifejezéseket, az arcpírító káromlásokat. Szalay Mátyás dr. főkapitány ma utasította a rendőrlégénységet, hogy ezt a botránkos utcai adázódást akadályozza meg és a botránkos magaviseletű egyéneket állítsa elő. Rendelkezéséről értesítést küldött az ipartestületeknek és a szakszervezeteknek, hogy preventív módon igyekezzenek a serdülő iparos ifjúság ezen viselkedését megszüntetni.

— **A szerencsem örültje.** Fővárosi tudósítónk jelenti: Az e hó elején történt temesvári lift-szerencsétlenségénél tudvalevőleg jelen volt a tragikus véget ért Mayer Emil dr. postaigazgatósági fogalmazónak állítólagos menyasszonya, Fendler Károlyné is. Fendlerné a katasztrófa után Budapestre utazott ott lakó sógorához, Tolnai Szigfridhez. A szerencsétlen asszony a katasztrófa óta idegességben szenved. Ma reggel nagyobb roham lepte meg az asszonyt, aki dühöngött, toporzékolott. Sógora elment rendőrért, ezalatt Fendlerné kirohant a konyhába és egy konyhakéssel fel akarta meteszeni a nyakát. A házbellek megakadályozták s így Fendlerné csak kisebb sérülést szenvedett. Időközben Tolnai megérkezett egy rendőrrel, aki a boldogtalan asszonyt a tébolydába szállította.

BRAUN MIKSA

A Magyar Szent Korona Országai Vasutas Szövetségének SZÁLLÍTÓJA
Szolid szabott árak!

Férfi és gyermekruha áruhaza

ARAD,
Szabadság-tér 20., Gr. Nádasdy-palota.

Telefon szám 577.

K Ü I Ö N

mértékosztály.

Szolid szabott árak.

— A szász király balesete. Berlinből táviratozzák: A *Berliner Tageblatt* jelentése szerint *Frigyes Ágost* szász király tegnap a 24. lovashadosztály hadgyakorlatán egy roham közben leesett lováról. A király két helyen csak jelentéktelenül sebesült meg, úgy hogy a lovaglást folytathatta.

— Terjed a kolera. Pétervárról táviratozzák: A kolera folyton terjed. Helsingforsban három, Omskban 16 ember betegedett meg kolerában. Nisnij-Novgorodból 146 koleraesetet jelentenek, melyek közül már 55 halállal végződött.

— A német hadsereg kormányozható léghajója. Berlinből táviratozzák: A *Militärwochenblatt* rövid tudósítást közöl az új katonai léghajóval történt kísérletekről, a melyeken a vezérkari főnök és a hadügyminiszter is részt vettek. A nevezett lap hangsúlyozza, hogy az új léghajó teljes mértékben kormányozható és csodálatos pontossággal és zavartalanul működik úgy a fel, mint a leszállásnál. Kiemeli a nevezett lap még azt is, hogy a Parceval féle léghajó motorrendszere teljesen használhatónak és kormányozhatónak bizonyult.

— Felugrott a robogó vonatra. Mayer József aradi lakos az ötvenesi állomáson akart az aradi és csanádi egyesült vasutak motorjára felszállni, hogy Aradra utazzon. Már mozgásban volt a motor, mikor Mayer az állomásra ért, a merész lakatos azonban a vonat után iramodott és felugrott reá. Közben elcsuszott és a kerekék közé esett, zúzódásokon kívül azonban egyéb baja nem történt, mert a motorvezető észrevette a bajt. és megállította a gépet. Mayer József ellen a vasut intézősége ezért a kis kalandért ma megtette a feljelentést az aradi kir. büntető járásbírósnál.

— Negyvennyolcas szociálisták. Eddig az újságolvasó közönség ismert nemzetközi szociáldemokratákat, keresztényszociálistákat, újjászervezett szociálistákat, parasztszociálistákat, független szociálistákat, valamint radikális szociálistákat és még néhány árnyalatot. Most egy újabb frakció jelentkezik a politika horizontján: a 48-as független keresztényszociálisták szakszervelete. A belügyminiszter ugyan is most jóváhagyta ennek a szakszervezetnek módosított alapszabályait. Most önkéntelenül előtérbe tolt az a kérdés, hogyan egyeztetheti össze ez a 48-as szociálista párt a történelmi hagyományok tiszteletét a hagyományok sutba való dobásával? Mutassák meg a 48-as, a független és keresztény szociálisták, hogy milyen is az a fából vaskarika? ...

— Új számvevő. Békéscsabán a megüresedett számvevői állásra, amint tudósítónk jelenti, Kéri József, kovaszinci okleveles segédjegyzőt választották meg.

— Új mustárgyár. Gessler Siegfried, aki az Altvater-likőr révén oly híressé vált, budapesti gyárában nemcsak a legfinomabb likőröket, hanem mustár különlegességeket is gyárt, melyeket a budapesti Cálvintéri kut szoborcsoport főalakjáról „Danubius”-nak nevezett el és ugyanezen védjeggyel hozza forgalomba. A francia módon készült „Danubius” márkákön kívül egy új magyar „Paprika mustár”-t is gyárt, mely enyhén édes ízével és szép piros színével bizonyára meghódítja a közönséget. Az előkelő cég új gyártmányai jó minőségüknél fogva nemcsakára éppen olyan népszerűek lesznek, mint a kedvelt „Altvater”-likőr.

— Elveszett kedden reggel hét órakor egy duplafedelű ezüst női óra, amelynek két fedelére be volt ragasztva egy női és egy férfi arckép. Az óra tulajdonosa a Munkácsy Mihály, Orczy, Kiss Ernő, Széchenyi, Perényi, Sárosi, Kölcsey- és Weitzer utcai utvonalon vesztette el az órát. Kéretik a becsületos megtaláló, hogy a csekély értékű, de becses emlékü órát a lap kiadóhivatalába, vagy a telefon-központba juttassa.

— Rovarpor, bolhák, legyek, poloskák, svábok ellen leghatásosabb Vojtek és Weisznál. 201

Budapest. áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, szeptember 19.

Elkelt 15,000 méterháza 5 fillérrel olcsóbb áron. Kínálat és vételkezd korlátolt.

Ar árak 50 kilónként számítva:

	Déli sárlat	5 órai sárlat
Buza októberre	11.35—11.36	11.27—11.28
Zab októberre	8.09—8.10	8.01—8.02
Rozs októberre	9.60—9.61	9.53—9.54
Tengeri 1908 májusra	6.87—6.88	6.74—6.75

Zárul 5 órakor:

Osztrák hitelrészvény	638.25
Magyar hitelrészvény	748.—
Déli vasut	156.—

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Szeptember 19 —

Magyar elsőrendű: Oreg nehéz páronként 400 kilogrammon felül sulyban — fillérig; közép páronként 300—400 kilogrammig terjedő sulyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felül sulyban 134—135 fillérig; fiatal közép páronként 251—320 kilogrammig terjedő sulyban 135—136 fillérig; könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő sulyban 136—137 fillérig. Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogrammon felül sulyban — fillérig; közép páronként 240—260 kilogrammig terjedő sulyban — fillérig; könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban — fillérig. Sertéslétszám: Szeptember 16. napján volt készlet 38,053 darab, szeptember 17. napján felhajtott 819 darab, szeptember 17. napján elszállított 645 darab, szeptember 19. napjára maradt készletben 39,225 darab. A hizott sertésüzlet irányzata: Csöndes.

IDEGENEK ARADON.

— Szeptember 19. —

Központi szálloda. Montag Dezső birtokos Birza. — Polatschek Alfréd dr. ügyvéd Budapest. — Tulkán Pál közjegyző és neje Szolnok. — Förstl Ottó mérnök Berlin. — Csiky Mihály birtokos Alváca. — Kohn Sándor igazgató Alváca. — Lázár Gyula birtokos Gyergyószentmiklós. — Borsa Károly magánzó Budapest. — Porter Lipót hivatalnok Budapest. — Hartenstein Jenő fatereskedő Budapest. — Herz Sándor fatereskedő Nagyvárad. — Hász Sándor fatereskedő Ágya. — Heinrich Kornél biztosítási főfelügyelő Budapest. — Klesner Vilmos tisztartó Budapest. — Hegedüs Sándor utazó Budapest. — Nyesztor Sándor kir. albiró Máriaradna. — Schmek Ernő utazó Bécs. — Turson Gyárfás birtokos Szerbcsanád. — Kohn Márton utazó Budapest. — Roth Lajos utazó Budapest. — Rosenwald Ignác utazó Budapest. — Komadiner Kosta utazó Budapest. — Misley Elemér pénztárnok Gyula. — Nagy János utazó Budapest. — Freund Mór utazó Budapest. — Miklós Jenő igazgató Budapest.

Fehér Kereszt-szálloda. Klein Felix cs. és kir. főorvos Cegléd. — Jespetir Agoston hadnagy Cegléd. — Petrovics István főhadnagy Temesvár. — Krotczar Sándor hivatalnok Budapest. — Fleisman Jakab kereskedő Budapest. — Löwenbach Bukovec kereskedő Bukarest. — Kner Adolf jegyző Ipolyság. — Weisz Arnold gyáros Bécs. — Kimer Henrik szállodás Zágráb. — Weisz Gyula dr. ügyvéd Budapest. — Goldberger Ignác földbirtokos Budapest. — Ferl Farkas mérnök Fiume. — Tesits Illés joghallgató Veszprém. — Jakab József kereskedő Nagysomkut. — Simon Árpád ügynök Deés. — Raszipovits László postagyakornok Budapest. — Schweiger Miksa szénkereskedő Szeged. — Kempor Gusztáv irnok Lőcse. — Szekeres Pál dr. orvos Budapest. — Ditrichstein Farkas mérnök Kolozsvár. — Auer József pénztárnok Debrecen. — Engel Arnold utazó Budapest. — Kalmár Ede utazó Budapest. — Kánitzer Géza utazó Budapest. — Surányi Gyula utazó Budapest. — Kauszner József utazó Budapest. — Friedman Jakab utazó Budapest. — Pick Emil utazó Temesvár. — Erber Sándor utazó Trieszt. — Szilárd Armin utazó Pécs. — Lemberg Győző utazó Pécs. — Vas Armin utazó Bécs. — Bodza Károly titkár Budapest.

Vass szálloda. Putics Sándor segédjegyző Nagyhalomgy. — Buder M. utazó Bécs. — Radó Hugó utazó Budapest. — Dávid János utazó Gyula. — Jacobi H. utazó Bécs. — Wagner Gyula utazó Budapest. — Jakabinus E. utazó Budapest. — Feigl József utazó Bécs. — Horovitz J. tanító Hódmezővásárhely. — Péterfy Gyula joghallgató Kolozsvár. — Horváth István gazda Péterháza. — Schön Armin utazó Budapest. — Háhn Dávid ügyvéd Baja. — Jákó János gazdász Szeged. — Halmi Péter gazdász Szeged. — Forray János Szeged. — Szépe Lajos kereskedő Szegvár.

Gőzmalmi intéző

35 éves katonamentes, aki hosszú évek során át gabonakereskedések- és gőzmalomban mint raktárnok és Comptoirista, legutóbb egy 250 mtm. napi őrlőképességű kereskedelmi és vámmalomnak önálló intézője, pénztá-noka és Saldocontistája volt, bírja a magyar, német és szerb nyelvet tökéletesen szóban és írásban,

állást keres.

Hajlandó volna esetleg egy **irnoki állást elfogadni.** Szíves megkeresések e lap kiadóhivatala által I. N. jelige alatt továbbíthatnak.

Arad sz. kir. város polgármesterétől.

4140—1907. pm.

Hirdetmény.

Az 1907. évi egyénekenkénti utadó kivetési lajstromot 1907. évi szeptember hó 15-től 1907. évi szeptember hó 30-ig terjedő 15 napi időtartamra a városházán az adóügyi osztály helyiségében az 1890. évi I. t.-c. 23. §-a értelmében közszemlére kiteszem és erről az érdekelteket azzal értesítem, hogy a fentjelzett időben és helyen a hivatalos órák alatt a kivetési lajstromot betekinthezik és az ellen felszólalásaikat Arad sz. kir. város közigazgatási bizottságához címezve írásban vagy szóval előterjeszthetik.

Aradon, 1907. évi szeptember hó 14-én.

A polgármester ur távol:

Kádas Kálmán,
főjegyző.

9—1907. igazoló vál.

Hirdetmény.

Közhirre tétetik, hogy Arad szab. kir. város igazoló választmánya a törvényhatósági bizottságban 1908. évben szavazattal bíró legtöbb adót fizetők névjegyzékének összeállítására céljából f. évi szeptember hó 19., 20. és 21-én d. u. 3—5 óráig Dr. Angel István aljegyző hivatalos helyiségében ülést tart.

Felhívatnak mindazok, akik az adó kétszeres beszámításának az 1886. évi XXI. t.-c. 26. §-ában biztosított kedvezményét igénybe venni kívánják, vagy ezen törvény alapján bármilyen jogukat érvényesíteni óhajtják, hogy abbeli szándékukat az igazoló választmány előtt az ülések tartama alatt írásban vagy szóban bejelentésük.

Arad szab. kir. város igazoló választmányának 1907. évi szeptember hó 16-án tartott üléséből.

Kiadta:

Dr. Angel István,
az igazoló választmány jegyzője.

Falusi ház pneumatikus

házi
vízteleppel.

Minden évszakban friss és egészséges víz.

Vizellátási telepek nyomó levegővel

(magas víztartó nélkül) villák, falusi házak, kertek, szanatoriumok, szállodák, stb. részére.

Fürdő- és mosóberendezések, closettelepek.

Tervvel és költségvetéssel kívánatra szívesen szolgálok.

Felvételek a helyszínen.

967

Hopp Károly

műszaki irodája vizellátások, világítási és motortelepek részére

Arad, Széchenyi-utca 5. szám.

498—1907. gsz.

Árverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke az Arad és Ujarad közötti csolnakátkelesi jognak 1907. évi november 1-től kezdődőleg az Ujarad felé vezetendő vashidnak forgalomba helyezése napjáig leendő bérbeadása iránt folyó évi szeptember hó 23-án d. e. 10 órakor árverést tart.

Kikiáltási-ár: 16607 kor. 77 fillér évi haszonbér.

Bánatpénzül letendő a kikiáltási ár 10%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban a városi pénztárban.

Az árverésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezárta a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók be s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénznek a városi pénztárba történt letételét igazoló jegy mellékelve van s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a város háza 104. sz. szobájában az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad szab. kir. város gazdasági székeinek 1907. évi szeptember hó 9-én tartott üléséből.

Kiadta:

Zubor Andor, s. k. aljegyző.

Pártoljuk a hazai ipart!

Ne küldjük pénzünket Bécsbe, különösen akkor, mikor azért itthon előnyösebben fedozhetjük szükségletünket.

Szőlősgazdák szives figyelmébe!

Hendl Ödön

gépgyára

Arad, Kossuth-utca 47. sz.

A közelő szhreti idényre ajánlja saját rendszerű vasállványos

szőlőtaposókádjaikat és vasállványos bersajtóit,

melyekkel raktára dusan fel van szerelve.

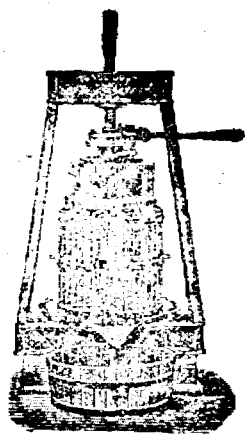
Számos arany, ezüst éremmel, díszoklevelekkel és az Országos Iparégyesület díszérmével kitüntetés.

Képes árjegyzék ingyen

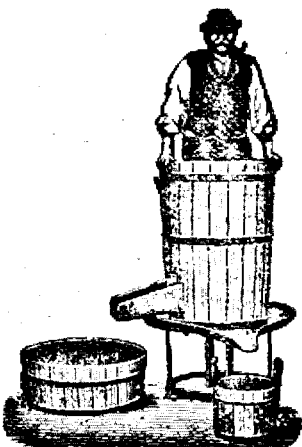
Ugyanott egy jó karban levő teljesen kijavított 8 lóerejű

Clayton-Schutt-lewort-féle

lokomobil eladó.

ber 10.

Vasállványos szőlőtaposókád.

Legolcsóbb, legjobb
bevásárlási forrás
háztartási szükségletek

fedezésére.

A J Á N L J U K.

Arcz-cremek	Fogpasták
Illatszerek	Fogkefék
Hölgyporok	Szájvizek
Kölni vizek	Szappanok
Fogporok	Hajvizek
Fogcremek	Szoba-illatok

VOJTEK ÉS WEISZ

drogueria és parfumeria nagykereskedése

241

ARADON.

**Lábizzadás,
hónaljizzadás**

ellen meglepő jó hatású szer a Hajós-féle

általános hintőpor,

szárit, — szagtalanít.

Ára egy doboznak 70 fillér.

318

Tyúkszemétől
mindenké megszabadul a világhírű törvényesen védett Hajós-féle
ANAGALLIN

használatát által. — Ára egy üvegnek 70 fillér.

„NEVER“

amerikai gummi különlegesség, a képzelhető legjobb óvszer. 6 db egy eredeti fémdobozban 2 kor.

Poloskák kiirtására legjobb szer a **Phenolsav.**

Ára egy üvegnek 70 fill.

Fenti szerek valódi minőségben kaphatók:

Hajós Árpád

gyógyszertára és gyógyvegyészeti laboratóriumában

Arad, Andrásy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

APRÓ HIRDETESEK.

A kinek

ismerettség híján

házasújsra,
nevelőre,
üzletvezetőre,
vőnyelőre,
segédre,
ispánra,
gazdatisztra,
kulcsárra,
vinczellérre,
kertészre,kulcsárnőre,
gazdasszonyra,
szakácsnőre,
szobaleányra,
házi- vagy
irodaszolgára,
pénzbeszedőre,
házmesterre,
stb.-re
van szüksége.

AKI

eladni kíván

butort,
szonórát,
bort,
gyümölcsöt,
gabonát,üzletet,
műhelyt,
lakást stb.;
vagy

AKI

bérbeadni kíván

birtokot,
házat,
vadászterü-
letet,halászatot,
telket,
kocsit,
lovat,

AKI

szüneteket vétel vagy bérbevétele cél-
jából keresi:

AKI

valamely állást betölteni kíván: legbizto-
sabbán értezt, ha az"ARADI KÖZLÖNY"
kis hirdetési

rovatát használja.

Kerestetik

azonnali belépésre
aradi családhoz intelli-
gensebb kisaszony
(esetleg német ajku) 3
gyermek mellé. Czim a
kiadóhivatalban.

Egy ügyes kereskedő segéd,

ki a fűszer, vas- és rövidáru-üz-
letben is jártas, vidéki fogyasztási
szövetkezetnél azonnal alkalmazást
nyer. Ajánlatokat „Szorgalmas”
jelige alatt továbbít a kiadóhi-
vatal. 2179

Őszi saizon 1907.

most jelent meg eredeti francia
blous album színes divatképekkel
ára K. 150 kapható **Inguz I.**
és Fia könyv- és papírkereskedé-
sében Arad, Telefon 517. 361

Egy jó forgalmu

vegyeskereskedés, mely italmérés-
sel van egybekötve, románlakta
nagyközségben Aradmegyében ked-
vező feltételek mellett eladó vagy
továbbvezetés céljából átadó. Cim
a kiadóban. 2217

Veszek könyveket,

egész könyvtárakat, Lexikonokat,
jobb folyóiratokat és hangjegyeket
legmagasabb áron. — **Kerpel**
Izsa könyv- és papírkereskedése
és kölcsönkönyvtára, Aradon. 356

Hirdetmény.

Kovaszinc hegyközség

f. hó 16-án tartott választmá-
nyi ülésében hozott határozata
alapján közhírré teszi, hogy a
csőszök és vincellérek 4-ére,
az általános

szünetet

október 7-ére
állapították meg.Kovaszinc, 1907. évi szeptem-
ber hó 16-án.

Hegyközségi eljáróság.

Fogorvosi

és

fogtechnikai műterem.

Van szerencsém a n. é. közönséget érte-
síteni, hogy Aradon, **József főherceg-**
ut 1. sz. házban

fogorvosi és fogtechnikai

műtermet nyitottam, a hol minden
a szakmába illő műtéseket pontosan és
és jutányosan végzek.

Kiváló tisztelettel

VAJDA BENŐ

1572 fogorvos.

Egy igen jó karban lévő,
Forster W. és Társa ál-
tal Lincelnban gyártott

cséplőgép

tartozékaival együtt
jutányos áron eladó.

Cim a kiadóhivatalban. 2235

Hámory-gazdaság

ajánlja sajáttermésű
nemesfajú

sárga és görög

DINNYÉIT.

Kaphatók: 1980

Deák Ferenc-utca 3., az udvarban.

Egy nagy sarok üzlet

helyiség pincével és raktárral,
vagy annélkül kiadó, az izraelita
templom épületében. 2200

Egy billiárd asztal

jutányosan eladó Teleki-utca 15.
szám alatt.

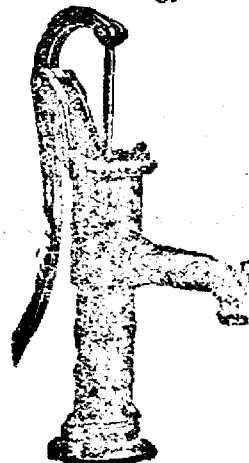
Permetező javítások elfogadtatnak.

M. kir. szabadalmazott

Borszivattyuk

és hozzá való legjobb minőségű
gumi csövek legolcsóbb gyár-
táron.A szivattyu hengerből a bor utolsó
cseppig kifolyik, a szőlő magvak,
bóják és egyéb tisztáltságot
azonnal továbbítottatnak, ezáltal a sziv-
vattyu nem romlik és a bort nem
romosítja, a gépezet jó működé-
sért 8 évi jótállás, ingyen javítás

Tüzi fecskendők

Bolyó szelepekkel. Közö-
snek legalkalmasabb,
mert homokos és sáros víz hasz-
nálatánál sem tegadják meg a
szolgálatot, — a gép jó működé-
sért 8 évi jótállás (ingyen javítás),
hozzá való országos egységes csö-
varok és a legjobb minőségű belső
gumirozott,
kendercsőves
legolcsóbb
árban.

Kutak

a hozzávaló
csövekkel
olcsóbbak és
jobbak, mint
bármely bel-
vagy külföldi
gyárban.

Hönig Otto

M. királyi szabadalmazott tüzi fecskendő
és szivattyu készítő. 200

Arad, Rákóczi-utca 27. sz.

Sztanity Mátyás

kövezési vállalkozó

Arad, Csernovits Péter-utca 14.

Elvállal mindennemű

kövezési, macadám és műútépítési munkálatokat

Aradon és a vidéken.

2225

Kivánatra költségvetések ingyen.